

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΔΩΡΕΑΝ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 38
www.koinonikikainotomia.gr

ΙΟΥΛΙΟΣ 2021
6ο ΕΤΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Μ.Κ.Ο. «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ»
Υπεύθ. Σύνταξης: Δημ. Ηλιάκης, τηλ. 6974322338

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΤΙΣ 31 ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ 31 ΗΜΕΡΕΣ

Οι καλοί, οι κακοί και οι εργολάβοι

Διαχρονικά έχουμε ακούσει πολλές δημόσιες συζητήσεις, λόγους προς τους πολίτες, εξαγγελίες και υποσχέσεις από κάθε λογής εκφραστές της οποιας κοινωνίας.

Είναι εντυπωσιακό το ότι όλοι, μα όλοι, εξαγγέλουν τι καινούργιο θα κάνουν ή καυχώνται για το τι έφτιαξαν.

Ποτέ μα ποτέ όμως και από κανέναν δεν ακούμε εξαγγελίες για το πώς λειτουργούν όλες οι υπηρεσίες, ιδρύματα και εταιρείες που ανήκουν στην κοινωνία ή το κράτος, ή δεν ακούσαμε ποτέ να καυχάται κανείς, ότι με προσωπική του ευθύνη θυσιάζοντας μέρος από τον χρόνο του παρακολουθούσε και βελτίωσε τις συνθήκες λειτουργίας που είχε στην ευθύνη του και να δώσει λογαριασμό στην κοινωνία.

Βλέπετε όλοι έχουν χρόνο για την τηλεόραση (και αυτό χρειάζεται), αλλά δεν μένει ίσως χρόνος για την επίβλεψη (με όποιο τρόπο οργανωθεί) των λειτουργιών των κρατικών ή κοινωνικών πάσης φύσεως λειτουργιών. Απλά διορίζονται διευθυντές και διοικητές που αλλάζουν μαζί με τα κόμματα, άτομα τα οποία δεν έχουν ευθύνη απέναντι στους ιδιοκτήτες που είναι οι πολίτες.

Έτσι πάντα οι κακοί είναι οι εργαζόμενοι και ίσως και κάποιοι από τους διορισμένους Διευθυντές ή Διοικητές, οι οποίοι στην χειρότερη περίπτωση παύονται ή μετατίθενται, αλλά τη ζημιά από την όποια κακοδιαχείριση την πληρώνουν οι πολίτες.

Οι υπεράνω κάθε ευθύνης συνήθως υπουργοί και πρωθυπουργοί είναι πάντα οι καλοί και οι ανώτατοι

κριτές, οι οποίοι αφού γίνει η όποια ζημιά κατακρίνουν τους κακούς υπαλλήλους ή διευθυντές, ενώ αυτοί ποτέ δεν φταίνε γιατί απλά δεν συμμετέχουν ουσιαστικότερα στην καθημερινότητα.

Είναι πιο ωφέλιμο γι' αυτούς, δηλαδή την κάθε κυβέρνηση ή Αυτοδιοικητική αρχή, να εξαγγέλει έργα που υλοποιεί να καυχάται γι' αυτά, αλλά ποτέ δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη της λειτουργίας των έργων που κατασκευάσαν.

Δεν πρέπει ποτέ να χρεώνονται την κακοδιαχείριση γι' αυτό ποτέ δεν συμμετέχουν στην διαχείριση. Συμμετέχουν όμως με σπιν μέγανου δωρητή με ξένα (των πολιτών) κόλυβα και έχουν ταυτιστεί με αυτούς που αναλαμβάνουν την κατασκευή των έργων που εξαγγέλουν, δηλαδή

τους εργολάβους, οι οποίοι εξ επαγγέλματος και αυτοί έχουν τον ίδιο σκοπό με τους υπουργούς: ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΕΡΓΑ ανεξάρτητα προτεραιότητας ή ωφελιμότητας πολλές φορές για τους πολίτες.

Αλλά πάντα χρειάζονται έργα. Και καθιερώνονται ως καλοί.

Και η ιστορία συνεχίζεται διαχρονικά χωρίς καμιά ουσιαστική ευθύνη για την καλή λειτουργία και την ωφελιμότητα των έργων και των υπηρεσιών που λειτουργούν πίσω από αυτά.

Ίσως είναι χρήσιμο για τον προσατολισμό των νέων να γνωρίζουν τα παραπάνω για να αποφασίζουν εγκαίρως τι θα γίνουν στο μέλλον ΚΑΛΟΙ-ΚΑΚΟΙ ή ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ.

Δημ. Ηλιάκης

Το όραμα μιας νέας αυτοδιοίκησης

Νέοι - Γέροι - Επαγγελματίες

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι εκπρόσωποι μιας κοινωνίας είτε είναι κοινοβουλευτικοί δηλαδή βουλευτές, είτε είναι αυτοδιοικητικοί δηλαδή σύμβουλοι σε κοινότητες, δήμους ή περιφέρειες, εκλέγονται από τους πολίτες για να ενδιαφερθούν και να βελτιώσουν τα προβλήματα τους και τις συνθήκες που ζουν.

Ποια είναι όμως τα προβλήματα; Είναι οι τεχνικές υποδομές, βεβαίως ναι.

Είναι η βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες για την υγεία τους, την εκπαίδευση και την ασφάλειά τους κλπ., βεβαίως ναι.

Θέλουν οι πολίτες να γίνουν όλες αυτές οι βελτιώσεις για να μπορούν απερίσπαστοι να δραστηριοποιηθούν στο επάγγελμά τους, για να επιβιώσουν.

Δεν είναι όμως αρκετές αυτές οι βελτιώσεις για να επιβιώσουν.

Τι λείπει λοιπόν που δεν βελτιώνεται για να μπορεί ο πολίτης όχι μόνο να επιβιώσει, αλλά και να βελτιωθεί υλικά, πνευματικά και συναισθηματικά;

Ο πολίτης δεν είναι ένα εργαλείο που βελτιώνεται τεχνολογικά για να αποδώσει περισσότερο όσο και αν καλύτερέψουν οι τεχνικές υποδομές της κοινωνίας που ζει.

Α) Οι συνθήκες του επαγγελματικού του κλάδου στην κοινωνία που ζει πρέπει να ισορρο-

πήσουν με τις συνθήκες του ίδιου κλάδου, σε άλλες κοινωνίες, για να μην είναι θύμα ή θύτης εκμετάλλευσης.

Β) Οι συνθήκες της περιόδου γήρατος όχι μόνο δεν πρέπει να τον στέλνουν στο περιθώριο όπως σε διάφορα ΚΑΠΗ, αλλά παρέχοντάς του αυτά που τον στηρίζουν, πρέπει να ζει και να προσφέρει τις σκέψεις και τις εμπειρίες του στην κοινωνία και να συμμετέχει σε αυτήν, θεσμικά.

Γ) Στις συνθήκες της εφηβικής περιόδου δεν μπορεί ο έφηβος να ζει στο περιθώριο της κοινωνίας θεατής και οπαδός, χωρίς να έχει καμιά θεσμική συμμετοχή, χωρίς η γνώμη του να έχει απάντηση, χωρίς τα όποια όνειρά του να έχουν ένα καθαρό δρόμο έστω και δύσκολο.

Για να συμβούν αυτά πρέπει οι αντιπρόσωποι μας βουλευτές ή σύμβουλοι να μοιράζονται θεσμικά τις απόψεις τους με τους ανθρώπους που αντιπροσωπεύουν και όχι μόνο με τους ανθρώπους που υπηρετούν.

Η τοπική Αυτοδιοίκηση επιβάλλεται να βλέπει κατάματα τον κάθε πολίτη και με καθαρό βλέμμα.

Δεν υπάρχει, για να αποφασίζει ερήμην των πολιτών, αλλά θεσμικά μαζί με αυτούς και να αναλαμβάνει να υλοποιεί τις αποφάσεις αυτές.

Άμισθοι σύμβουλοι της Αυτοδιοίκησης παίζουν μόνο ένα περιστασιακό ρόλο και νομιμο-

ποιούν αποφάσεις που παίρνουν άλλοι, χωρίς να γνωρίζουν τις επιπτώσεις κάθε απόφασης.

Οι εκλεγμένοι λοιπόν αντιπρόσωποι μόνο όταν συνεργάζονται θεσμικά με τους νέους, τους γέροντες και τους επαγγελματίες, συντεταγμένα με εκπροσώπους τους, μπορούν να δικαιώσουν την τοπική αυτοδιοίκηση.

Τότε ο ρόλος της δημοτικής αρχής δεν θα είναι μόνο οι αποφάσεις (και μάλιστα ουσιαστικά ερήμην της πλειοψηφίας των πολιτών σε κάθε θέμα) αλλά οι ενέργειες (για την χρηματοδότηση, αδειοδότηση κλπ.) των κοινών επιτροπών συμβούλων ή αντιδημάρχων, με νέους, γέροντες και επαγγελματίες για την υλοποίηση των αποφάσεων.

Όλα τα παραπάνω δεν τα απαγορεύει κανένας νόμος και κανένα σύνταγμα και μπορούν να λειτουργούν με τοπικές αποφάσεις. Τα πολιτικά κόμματα και τα τέκνα τους (Δήμαρχοι, Σύμβουλοι, κλπ.) δεν το επιθυμούν γιατί ένα μέρος της εξουσίας τους θα μεταβιβασθεί σε εκπροσώπους νέων, γέροντων και επαγγελματιών και θα πρέπει να συμβιβασθούν σε ουσιαστικά δημοκρατικές διαδικασίες ξεχνώντας την εγωκεντρική συμπεριφορά τους.

Τότε μία ηθικά δικαιωμένη κοινωνία μπορεί ορεξάτα να αναπτυχθεί. Και μόνο τότε.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΜΕ 200 ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΣΤΕ ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΟΜΜΑ

Συναντήθηκαν ως συνήθως στην καθημερινότητά τους, στο καφενείο, ένας επαγγελματίας ο Μιχάλης, ένας συνταξιούχος ο Δημήτρης και μία νέα κοπέλα η Κατερίνα. Αυτό όμως το απόγευμα εντελώς απρογραμμάτιστα έγινε μία πολιτική συζήτηση εντελώς διαφορετική.

Την προκάλεσε η Κατερίνα λέγοντας:

ΚΑΤΕΡΙΝΑ: Σας έχω ακούσει πολλές φορές να διηγείστε γεγονότα από τις δραστηριότητές σας και πολλές φορές αναφερθήκατε σε αδικίες, μεροληψίες, κακοδιαχειρήσεις και άλλα και συχνά αναφέρατε τον τρόπο με τον οποίο τα πράγματα θα γίνονταν καλύτερα. Και η απορία μου είναι ποιος και πώς θα μπορούσε να αλλάξει τα πράγματα προς το καλύτερο.

Αυτό ίσως μπορούν να το κάνουν οι εκπρόσωποι μας βουλευτές αν τους το λέγατε.

Το είπατε και αρνήθηκαν;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Καλή μου Κατερίνα οπωσδήποτε έχουμε ευθύνες γι' αυτό που ρωτάς και εύχομαι να μην έχετε εσύ και η γενιά σου τις ίδιες ευθύνες προς τους απογόνους σας.

Εμείς εργαζόμενοι, μπορούσαμε στην καθημερινότητά μας και διαπιστώνουμε σε αρκετές δραστηριότητές μας, ότι ο τρόπος που λειτουργούσε το κράτος και η κοινωνία μας δυσκόλευε την ζωή και πολλές φορές αποκαρδιωμένοι αδρανοποιούσαμε και πολλές δραστηριότητές μας δεν έγιναν ή υλοποιήθηκαν μερικώς και ετεροχρονισμένα.

Έτσι συχνά οι αποδόσεις μας ήταν μικρότερες των προσπαθειών μας και τα αποτελέσματα πιο αμυδρά σε σχέση με την προσπάθειά μας.

Και βέβαια κάποιες φορές κάναμε παρεμβάσεις για βελτίωση, αλλά πολλές φορές βρίσκουμε τοίχο από την γραφειοκρατία του κράτους κυρίως και ο λόγος νομίζω είναι ότι μέσα σε αυτήν την κατάσταση έχουν βολευτεί πολλοί και δεν είναι εύκολο να ξεβουλευτούν, από οποιαδήποτε αλλαγή.

Αλλά ούτε και οι πολιτικοί τόλμησαν ποτέ να ξεβολέψουν την γραφειοκρατία την οποία οι ίδιοι έκτισαν και τους ίδιους εξυπηρέτούσε, έτσι παρά τις περιστασιακές προσπάθειες μερικών πολιτικών και πολιτών τα πράγματα παρέμειναν τα ίδια. Και ξέρεις κάτι, τα συνηθισαμε και οι περισσότεροι δεχτήκαμε ότι έτσι θα ζήσουμε.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ: Αγαπητέ Δημήτρη εσείς έτσι συνηθίσατε αλλά άλλο είναι η συνήθεια και άλλο η ανάγκη. Εγώ λοιπόν δουλεύω τώρα και πρέπει να επιβιώσει η επιχείρησή μου και οι εργαζόμενοι σε αυτήν, αλλά και η οικογένειά μου και επί πλέον να μπορώ να πληρώνω και για την σύνταξη σου και άλλα.

Θέλω λοιπόν να απαντήσω στην Κατερίνα και σένα για το σήμερα.

Καταρχάς σήμερα εμείς οι επαγγελματίες δεν έχουμε μόνο το πρόβλημα της γραφειοκρατίας και της κακοδιαχείρισης, τα οποία στο Κράτος και την Αυτοδιοίκηση υπάρχουν και τα συναντάμε συχνά έστω και κάπως βελτιωμένα, από τα χρόνια που εργαζόταν ο φίλος μας ο Δημήτρης.

Υπάρχει τώρα και κάτι άλλο το οποίο είναι θανατηφόρο μια δεδομένη στιγμή.

Είναι η λεγόμενη ελεύθερη αγορά που τις τελευταίες δεκαετίες έχει επικρατήσει και έχει αλλοιώσει τους χαρακτήρες των ανθρώπων.

Πρώτα απ' όλα δεν υπάρχει ελεύθερη αγορά. Όλοι οι επαγγελματίες κάνουμε την δουλειά μας και επιβιώνουμε μέχρι που να έλθει ο πιο ισχυρός που μπορεί να μας σβήσει.



Παλαιότερα οι ισχυροί άφηναν χώρο σε μας τους μικρομεσαίους, τώρα διαρκώς επεκτείνονται και μπαίνουν οι ίδιοι στο σπίτι του κάθε πολίτη.

Στην καλή περίπτωση πρέπει να δουλέψουμε γι' αυτούς με μία προμήθεια ή να ασχοληθούμε με άλλα επαγγέλματα που δεν κάνουν αυτοί. Την παροχή υπηρεσιών.

Δεν παρεμβαίνει το κράτος να ελέγξει το πόθεν έσχες του ισχυρού, δεν λειτουργεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός, δεν προσπαθεί το κράτος να εξισορροπήσει την ισχυρή έφοδο των ισχυρών στην αγορά με μέτρα που να κάνουν ισοδύναμους τους μικρομεσαίους με τους ισχυρούς στην τοπική αγορά.

Οι ισχυροί οικονομικά επιβάλλονται και με νόμους, που τους δίνουν κάθε δικαίωμα εν ονόματι της ελεύθερης αγοράς, οι οποίοι ουσιαστικά καθιερώνουν την κυριαρχία των ισχυρών.

Εμείς τους αντιμετωπίζουμε με την ιδιαιτερότητα των προϊόντων μας και την ποιότητά τους αξία. Αλλά αυτά είναι τα ψιλά γράμματα γιατί η ελεύθερη αγορά κατακλύζεται από τα προϊόντα των μεγάλων άσχετου ποιότητας γιατί κυριαρχεί η διαφήμιση (παραπλανητική συνήθως) και η παρέμβαση των ισχυρών στις όποιες αποφάσεις.

Κάποτε ιστορικά είχαμε ένα συνδικαλισμό με τον οποίο κρατούσαμε άμυνες. Και αυτός εκφυλίστηκε. Αλλά είμαστε οι πολλοί και δεν καταθέτουμε τα όπλα. Αποδείχτηκε όμως ότι τα όπλα μας είτε είναι συνδικαλισμός είτε είναι σύλλογοι, είναι συνήθως άσφαιρα ή αδύνατα.

Η εξουσία χαϊδεύει αυτές τις δραστηριότητες αλλά δεν υπακούει σε αυτές.

Θέλουμε να κερδίσουμε την μάχη γιατί εμείς γνωρίζουμε και ζούμε από την παραγωγή και την δημιουργία νέων και παλαιών, ποιοτικών τοπικών προϊόντων, δεν μπορούσε να πετάξουμε την τεχνογνωσία μας που μας ζει και να γίνουμε υπάλληλοί τους.

Είμαστε έτοιμοι για την μεγάλη μας μάχη.

Να παλέψουμε για την τροποποίηση των νόμων ώστε να γίνουμε ισοδύναμοι εμείς οι πολλοί με τους λίγους μεγάλους. Έχουμε πεισθεί ότι για να αλλάξουμε τους νόμους πρέπει να το κάνουμε εμείς οι ίδιοι.

Γι' αυτό πρέπει να δημιουργήσουμε ένα κόμμα που σύντομα να μπορεί να επηρεάζει άμεσα και θεσμικά την ψήφιση νέου δικαίου για όλους τους νόμους, οι οποίοι θα βασίζονται στον ανθρωπισμό και όχι στην επικράτηση των ισχυρών και μόνο έτσι θα συνυπάρχουμε.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ: Με όλο το σεβασμό Κύριε Μιχά-

λη αν κατάλαβα καλά έχετε αποφασίσει να ιδρύσετε ένα κόμμα το οποίο θα αναγνωρίζει μία ελεύθερη αγορά, η οποία θα λειτουργεί με κανόνες ανθρωπισμού.

Μα θέλω να καταλάβω, η ελεύθερη αγορά που σημαίνει ότι κάθε άνθρωπος μπορεί ανεμπόδιστα να υλοποιεί τις σκέψεις του, συμβαδίζει με κανόνες παρεμβατισμού για να λειτουργεί η αγορά δηλαδή κάποιοι άνθρωποι, με τον περιορισμό των κανόνων ανθρωπισμού; Μα νομίζω ότι

αυτή δεν θα είναι ελεύθερη αγορά και ίσως πολλές χρήσιμες και καινοτόμες ιδέες να μην μπορούν να υλοποιηθούν. Τι λέτε;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Επιτρέψτε μου λόγω γήρατος και πείρας να απαντήσω στην Κατερίνα. Φίλοι μου πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι ελευθερία δεν σημαίνει ασυδοσία. Εμείς οι γεροντότεροι έχουμε νοιώσει στο πετσί μας, αλλά περίπου στα ύστερά μας, την βαρβαρότητα της ασυδοσίας. Ούτε η αυθαίρετη παρέμβαση της όποιος εξουσίας φέρνει τα χρησιμότερα αποτελέσματα. Όμως ελευθερία σημαίνει ότι μπορώ να κάνω αυτό που σκέπτομαι μέχρι το όριο που βλάπτει τον άλλο.

Έτσι υπάρχει και άλλος δρόμος.

Δηλαδή να παράγουμε και να δημιουργούμε ελεγχόμενα προϊόντα για την ποιότητά τους για την υγεία κυρίως του ανθρώπου και όλα τα νέα προϊόντα να διαχέονται στις τοπικές αγορές υπακούοντας στους τοπικούς νόμους, οι οποίοι πρέπει να καθιστούν όλους ισοδύναμους.

Έτσι δεν υπάρχει παρέμβαση αποτροπής, αλλά κανόνες που πρέπει οι νόμοι να επιβάλλουν το σεβασμό τους.

Αυτό όμως δεν μπορεί να το επιβάλλει κανείς στην σημερινή κοινωνία όπως έχει διαμορφωθεί γιατί όλα καλύπτονται νόμιμα με νόμους.

Μόνο αν αλλάζουν οι νόμοι και αυτό μπορούν να το επιτύχουν μόνο οι παθόντες δηλαδή οι ίδιοι οι ελεύθεροι επαγγελματίες μαζί με εσάς τους νέους Κατερίνα γιατί αφορά το μέλλον σας στην Δημοκρατία, μόνο ένα κόμμα μπορεί να το επιτύχει νόμιμα. Η δημιουργία ενός κόμματος είναι το εύκολο κομμάτι. Γιατί χρειάζονται μόνο 200 υπογραφές πολιτών που θα καταθέσουν και τα πιστεύω τους στον ανθρωπισμό όπως είπατε πριν.

Μετά χρειάζεται προσπάθεια να αντιληφθούν όλοι οι πολίτες ΠΟΙΟΙ ΝΟΜΟΙ είναι πραγματικά χρήσιμοι γι αυτούς και να καταλάβουν την διαφορά με τους υπάρχοντες νόμους.

Και επειδή εγώ ο ίδιος και οι συνταξιούχοι θέλουμε τις συντάξεις μας και μάλιστα καλύτερες και να ζούμε σε μια πιο ανθρώπινη κοινωνία θα είμαστε δίπλα σας στους αγώνες σας.

Και θα αγωνιστούμε δίπλα σας με την πίστη μας στον ανθρωπισμό ανεξάρτητα αν η ιδεολογική μας προσέγγιση ακουμπά τον κομμουνισμό, τον σοσιαλισμό, τον φιλελευθερισμό ή όποια μετάλλαξη τους.

Γιατί η συμμετοχή των πολιτών στη νομοθεσία είναι αναγκαία

Είναι ξεκάθαρο ότι η ζωή των πολιτών ως άτομα και ως κοινωνία ρυθμίζεται από τους νόμους.

Είναι επίσης αποδεκτό ότι μία κοινωνία για να λειτουργεί πρέπει οι πολίτες της να υπακούουν στους νόμους. Διαφορετικά δεν υπάρχει κοινωνία.

Οι νόμοι λοιπόν καθορίζουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά μας.

Οι νόμοι για όλες τις δραστηριότητες επαγγελματικές, κοινωνικές, οικογενειακές κλπ. διαγράφουν ένα πλέγμα μέσα στο οποίο κινείται ο πολίτης και τυχόν δράση, που τα διαπερνά είναι παράνομη.

Τέλος οι νόμοι καθορίζουν την συμπεριφορά του πολίτη μέσα σε πλαίσια.

Όλα τα παραπάνω και άλλα, οι πολίτες για να είναι μέλη μιας κοινωνίας, τα έχουν αποδεχτεί και έτσι πρέπει.

Γεννάται όμως το ερώτημα ποιο κάνουν τους νόμους.

Οπότε η Δημοκρατία δηλαδή η πλειοψηφούσα τουλάχιστον άποψη των πολιτών, απαντά ότι τους νόμους τους κάνουν οι αντιπρόσωποί μας.

Τους αντιπροσώπους μας τους εκλέγουμε επειδή τους εμπιστευόμαστε χωρίς να τους γνωρίζουμε ως άτομα, αλλά επειδή τους υπέδειξε το κόμμα του οποίου τις πολιτικές θέσεις υποστηρίζουμε και τις επιλογές του οποίου υποχρεωτικά σχεδόν δεχόμαστε.

Εδώ θα πρέπει να αναδείξουμε, μέσα στον εαυτό μας μερικά ερωτήματα.

Οι νόμοι τους οποίους ακολουθούν εκατοντάδες υπουργικές αποφάσεις, διευκρινιστικές παρεμβάσεις, καθηκοντολόγια και εσωτερικοί κανονισμοί, δεν είναι γνωστά σε πολίτες αν και τυπικά έχουν το δικαίωμα να τα γνωρίζουν.

Μάλλον και οι ίδιοι οι αντιπρόσωποι βουλευτές δεν τα γνωρίζουν και μάλιστα δεν μπορούν να ξέρουν τις επιπτώσεις τους στην καθημερινότητα μιας ομάδας ή του συνόλου των πολιτών.

Έτσι υπάρχει μια παντοτινή αμφισβήτηση την οποία εκμεταλλεύεται ο κάθε νέος πολιτικός σωτήρας και έτσι γεννώνται άνισες μεταχειρήσεις και αδικίες με αποτέλεσμα ο πολίτης να αμισβητεί, να υποψιάζεται και με το δίκιο του να διαμαρτύρεται μόνιμα χωρίς αποτέλεσμα, γιατί χάνει την δική του προοπτική, το μέλλον που σχεδιάζει συχνά σκιάζεται ή ακυρώνεται και συχνά προσφεύγει σε παρατυπίες ή και παράνομες πράξεις για να μπορεί να επιβιώσει. Ή αν είναι απόλυτα ηθικός παραιτείται των προσπαθειών και των ονείρων του.

Με λίγα λόγια, τα παραπάνω συμβαίνουν γιατί οι αντιπρόσωποι ψηφίζουν νόμους τους οποίους δημιουργούν συγκεκριμένα συμφέροντα και συνθήκες και τους ψηφίζουν οι βουλευτές γιατί και χρόνο δεν έχουν και γνώσεις δεν έχουν συχνά και επαφή για τον κάθε νόμο δεν έχουν με τους ενδιαφερόμενους πολίτες τουλάχιστον, αλλά στο τέλος δεν τους ζητάει η γνώμη τους, αλλά η ψήφος τους και μόνο.

Και εδώ μπαίνουν κάποια ερωτήματα:

1) Ο βουλευτής εκπροσωπεί τα συμφέροντα των πολιτών που τον ψήφισαν ή όχι;

2) Ο βουλευτής αναγνωρίζει ότι υπάρχουν στην κοινωνία άνθρωποι με βαθιά πείρα στο αντικείμενό τους με γνώσεις και άποψη για κάθε νόμο που ψηφίζεται και αφορά τις έμπειρες γνώσεις του πολίτη στην ειδικότητά του ή όχι;

3) Ο βουλευτής αναγνωρίζει ότι η σύνθεση των

απόψεων τοπικών και κλαδικών αντιπροσωπεύει την δημιουργία αμερόληπτων και διαχρονικών νόμων ή όχι;

4) Ο βουλευτής αναγνωρίζει ότι το επικαλούμενο Εθνικό Συμφέρον δεν μπορεί να βλάπτει το τοπικό συμφέρον, άλλως το αποζημιώνει ή όχι;

5) Ο βουλευτής αναγνωρίζει ότι έχει συσσωρευμένη δύναμη από την ψήφο χιλιάδων πολιτών και πρέπει ειδικά στη νομοθεσία να ψηφίζει κατά βούληση ή όχι;

Ο βουλευτής λοιπόν βιώνει και πρέπει να ανταποκρίνεται στα παραπάνω ερωτήματα αναγνωρίζοντας ότι δεν είναι ηγεμόνας της περιφέρειας που τον εκλέγει, αλλά μπορεί να είναι ένας ηγέτης που εμπνέει τους ψηφοφόρους του και όλη τουλάχιστον την τοπική κοινωνία, αναδεικνύοντας για τακτοποίηση τα θέματα της κοινωνίας σύμφωνα με την έμπειρη και κοινή άποψη αυτής.

Έτσι και η κοινωνία αισθάνεται συνυπεύθυνη. Έτσι και οι πολίτες γίνονται πιο προσεκτικοί και πιο ευτυχείς γιατί έχουν το δικαίωμα να συνεισφέρουν κάτι για το μέλλον των παιδιών τους.

Και για να ολοκληρώσουμε, ας δούμε γιατί συνήθιστα οι βουλευτές μας δεν λειτουργούν έτσι και ηθελήμενα ή άθελα σιγά-σιγά, υπηρετούν στην πορεία τους μια κατάσταση που έχει και καλά και κακά, αλλά βασικά τραυματίζει βαριά την Δημοκρατία, δηλαδή το όνειρο κάθε λαού.

Αυτή λοιπόν η κατάσταση που υπηρετούν, οδηγεί στην καθιέρωση μιας αυθαιρέτης ολιγαρχίας του πλούτου, η οποία επιβάλλεται στην εκλεγμένη αντιπροσωπεία της κοινωνίας.

Και εάν είναι επιλογή τους, ας τους κρίνει η κοινωνία, εάν και αυτή συναινεί ή όχι.

Όμως στο θέμα το κοινωνικό, θα πρέπει να δεχτούμε ότι υπάρχουν χαρακτηρισες κλπ. πολιτών που υποστηρίζουν ως πιο θεμιτό ή ωφέλιμο την Δημοκρατία ή την κοινοκρατία ή την ολιγαρχία ή την Βασιλεία ή την Αναρχία ακόμα και την απόλυτη Μοναρχία κλπ.

Αυτά είναι ιδέες και όνειρα τα οποία τα σβήνει αργά ή γρήγορα μόνο ένας: Η πραγματικότητα.

Αυτό όμως που καμιά ιδέα, κανένα όνειρο και κανένα σύστημα δεν μπορεί να σβήσει είναι η επιθυμία όλων των πολιτών του κόσμου, να μπορούν όλοι οι πολίτες τους, δηλαδή ο καθένας, να επιβιώνουν και μάλιστα με ευημερία και παράλληλα στα κοινά να επικρατεί τιμιότητα και ισονομία οπότε γίνεται ευτυχισμένος και θέλει να συμμετέχει και θέλει να ζει στην κοινωνία του και να την απολαμβάνει γιατί της έχει εμπιστοσύνη.

Τότε μόνος του ο πολίτης έχει όρεξη να δημιουργεί και να παράγει και μόνο τότε υπάρχει μία βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών και λειτουργίας της κοινωνίας.

Τότε ο παραγωγός και ο δημιουργός, δεν έχει ανάγκη ούτε επιδοτήσεων ούτε χαριστικών πράξεων.

Και αυτό το τότε δεν είναι μακριά. Είναι σήμερα. Αρκεί βάζοντας μπροστά την ανθρωπιά μας, να την υπερασπισθούμε δημόσια, μιας και η Δημοκρατία μας το επιτρέπει.

Και θέλω να πιστέψω ότι και μερικοί βουλευτές μας θα συμπράξουν.

Τόσο απλά, τόσο σύντομα, αγκαλιά μικροί και μεγάλοι, πλούσιοι και φτωχοί γιατί υπάρχει μία έννοια του συμφέροντος για τον καθένα, όταν αγκαλιάζονται και όχι όταν καταπατούνται.

Και τότε θα γίνονται εκλογές, θα εκλέγονται κάποια κόμματα, αλλά όλοι θα τα βρίσκουν σε ένα βασικό τρόπο γνήσιας κοινωνικής συμμετοχής και κυριαρχίας σε κάθε νόμο της ανθρωπιάς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Εχουν περάσει οι καιροί των υπερφίαλων κυβερνητικών διακηρύξεων. Εχει ξεχαστεί και από τους ίδιους τους εμπνευστές της η κομπορρημοσύνη περί κυβέρνησης κοινωνικής σωτηρίας.

Κουσουύλης Λευτέρης

Γνωρίζουμε πια ότι όλα κύλησαν αντίθετα. Και για τους μη αφελείς όλα ήταν σχεδιασμένα αντίθετα. Μπροστά μας λοιπόν τα αποτελέσματα της κυβερνητικής πολιτικής.

Μέσα στο σημερινό πλαίσιο που φαίνεται να εγκαθίσταται ένα αίσθημα κοινωνικής αδυναμίας, μια κατεύθυνση παραίτησης, μια επιλογή απόσυρσης και μη συμμετοχής, ένα μεγάλο ζήτημα γεννιέται: Τι κάνει κανείς; Πώς ενεργεί; Τι κάνει ο καθένας μας στο άμεσο κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο; Κοινωνική αυτοπροστασία: αυτή είναι η απάντηση.

Η καταστροφή της οικονομίας και σε ό,τι οδηγεί αυτό είναι μια φάση της καταστολής. Η παρεμπόδιση παραγωγής νέου πλούτου είναι η άμεσα ορατή πλευρά του πολιτικού σχεδίου κυριαρχίας. Οι συνθήκες εξάρτησης και περιορισμού της ελευθερίας που κυοφορούνται μέσα σε τέτοιες συνθήκες καθιστούν κάθε πράξη κοινωνικής αυτοπροστασίας στοιχείο αντίδρασης σε αυτό το πολιτικό σχέδιο.

Πέραν αυτού, η κοινωνική αυτοπροστασία που εκδηλώνεται ως πράξη υποστήριξης του άλλου λειτουργεί ενθαρρυντικά για την κοινωνική σχέση και αποδυναμώνει στον πυρήνα κάθε σκέψη παραίτησης.

Η συζήτηση που ακούμε και βρίσκεται σε εξέλιξη για το τι κάνουμε λοιπόν σε αυτή τη φάση βρίσκεται μέσα από τη δράση κοινωνικής αυτοπροστασίας μια ουσιαστική απάντηση. Αλληλεγγύη παντού. Την ώρα που ένα αξιοπαρατήρητο δίκτυο αλληλεγγύης έχει αναπτυχθεί στη χώρα ο καθένας μας μπορεί να αποτελέσει ο ίδιος ένα δίκτυο αλληλεγγύης. Και για το μικρό και για το μεγάλο. Ανάλογα με τις δυνατότητές του.

Κάθε συνειδητή που στέκεται όρθια, σε δράση και με αναφορά στον διπλανό της που έχει ανάγκη μπορεί να κινήσει τον κόσμο.

Δεν έχω άλλα επιχειρήματα να προσθέσω σε αυτή τη σκέψη. Μια ματιά γύρω μας και αμέσως συγκροτούνται τα επιχειρήματα και δίνονται και οι απαντήσεις.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑ

Εκτός το τραπεζικό σύστημα, που όλοι το έχουμε αισθανθεί στο πετσί μας και την ιστορία του την οποία περιγράφουμε στο επόμενο άρθρο, τις τελευταίες δεκαετίες έχει κυριαρχήσει παγκοσμίως μία άρχουσα τάξη ολίγων ανθρώπων, η οποία διαχειρίζεται (και πλουτίζει και η ίδια από κερδοσκοπικές της πράξεις) κυρίως τα κέρδη διάφορων εταιρειών, τα αποθέματα κρατών και ασφαλιστικών ταμείων κλπ.

Το ΔΗΜΗΤΡΗ ΗΛΙΑΚΗ

Θεωρούνται εξειδικευμένοι παγκόσμιοι επενδυτές και βρίσκουν ευκαιρίες (τις οποίες πολλές φορές δημιουργούν οι ίδιοι) σε κάθε γωνιά της γης προκειμένου να κερδοσκοπήσουν, ενώ σχεδόν πάντα παρουσιάζονται ως καλοί Σαμαρείτες που υποστηρίζουν την ανάπτυξη του κάθε τόπου. Και καμιά φορά, μπορεί να είναι, αν αναλογισθεί κανείς σε κάθε κράτος τι κακοδιαχειρήσεις, τι κλεψιές και τι αστοχίες συμβαίνουν, τις οποίες πάντα πληρώνει ο λαός.

Το ουσιαστικό λοιπόν πρόβλημα δεν είναι οι κερδοσκόποι. Αυτοί είναι το αποτέλεσμα. Ένα πολύ κακό, αλλά στη φύση του ανθρώπου επακόλουθο.

Στην πραγματικότητα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι πολίτες αυτούς που δημιουργούν το πρόβλημα.

Δηλαδή τους πολιτικούς για την κακοδιαχείρησή τους και τους πολύ μεγάλους κεφαλαιούχους.

Όχι με πόλεμο, Όχι με ρήξη, αλλά με επιμονή να επιβάλλουν οι πολίτες έξυπνες καινοτόμες ιδέες τις οποίες αν τις νομοθετήσουν, η κοινωνία θα λειτουργεί πιο ηθικά και εξορροπημένα.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ βιώνουν με συναισθηματικό τρόπο και είναι δημιουργικοί, γιατί συνθέτουν πολλές διαφορετικότητες που άλλοι άνθρωποι ΔΕΝ αντιλαμβάνονται.

M.T.

Για τους πολιτικούς δεν γράφω τίποτε γιατί ξέρει ο κάθε πολίτης τι πρέπει να κάνει.

Για τους πολύ μεγάλους κεφαλαιούχους όμως έχουμε να πούμε τα παρακάτω απλά πράγματα:

Στην πλειοψηφία τους οι μεγαλοκεφαλαιούχοι μπορεί να ξεκίνησαν από φτωχοί.

Αποφασισμένοι ανακατεύτηκαν σε θέσεις από τις οποίες ποτάμια χρημάτων έρρεαν για διάφορους κυρίως επαγγελματικούς λόγους. Από τη θέση αυτή σκεφτόταν πώς θα κρατήσουν έστω για λίγο ένα μέρος από τον ποταμό του χρήματος, για να κερδίσουν και αυτοί.

Σκέφτονται λοιπόν και βρίσκουν Νόμιμες διαδικασίες και δημιουργούν Νόμιμα Έγγραφα, τα οποία αν έχουν στο χέρι, πλουτίζουν. Ποια είναι αυτά; Δεν έχουν τελειωμό.

Ενδεικτικά θα πούμε μερικά.

1) Μετοχές (χάρτινες υποσχέσεις) που αντιπροσωπεύουν ακίνητες περιουσίες, αλλά αυτές σεργιανούν παγκοσμίως και αλλάζουν χέρια.

2) Ομόλογα που είναι χάρτινα αντικείμενα των δανείων που χρεώθηκαν τα κράτη και συνέχεια αλλάζουν χέρια εκμεταλλευόμενοι την καλή ή κακή φήμη ενός κράτους, την οποία οι ίδιοι σε μεγάλο μέρος δημιουργούν σύμφωνα με την πραγματικότητα, αλλά και τα συμφέροντά τους.

3) α) Συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης (future).

β) Συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων (swaps).

γ) Δεκάδες τίτλοι όπως τα ΠΑΡΑΓΩΓΑ (συμβόλαιο που κατοχυρώνουν φαντασιώσεις, ανησυχίες, κερδοσκοπία κλπ.).

δ) ΠΟΛΛΑ ΑΛΛΑ.

Ας δούμε ένα παράδειγμα ενός βασικού παράγωγου προϊόντος, ενός forward όπως λέγεται:

Ένας αγρότης καλλιεργεί ένα μόνο προϊόν π.χ. ΒΑΜΒΑΚΙ και όλο το εισόδημά του εξαρτάται από την τιμή του βαμβακιού.

Ο αγρότης αντιμετωπίζει ένα τεράστιο κίνδυνο που προέρχεται από την πολύ ευμετάβλητη τιμή του ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ. Μια ενδεχόμενη σημαντική πτώση στην τιμή στο ΒΑΜΒΑΚΙ, ως την στιγμή που η σοδειά θα είναι έτοιμη, μπορεί να επιφέρει οικονομική καταστροφή για τον αγρότη.

Από την άλλη πλευρά, έχουμε τον ιδιοκτήτη ενός ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΟΥ ή ΚΛΩΣΤΗΡΙΟΥ ή ΕΜΠΟΡΟΥ (γενικά), ο οποίος πρέπει να προμηθευτεί ΒΑΜΒΑΚΙ όταν η σοδειά θα είναι έτοιμη.

Και οι δύο παραπάνω πλευρές έχουν την δυνατότητα να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν. Αυτό μπορεί να γίνει με μία απλή συμφωνία.

Ο παραγωγός να συμφωνήσει σή-

μερα με το ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΟ ή ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ ή ΕΜΠΟΡΟ (γενικά) να παραδώσει ο πρώτος στον δεύτερο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ, όταν η σοδειά θα είναι έτοιμη π.χ. σε έξι μήνες και σε συγκεκριμένη τιμή, η οποία συμφωνείται ΣΗΜΕΡΑ.

Την ημέρα της συμφωνίας δεν γίνεται ανταλλαγή χρημάτων. Παράδοση του προϊόντος και πληρωμή θα γίνει σε έξι μήνες, όπως συμφωνήθηκε. Έτσι και οι δύο πλευρές ελαχιστοποιούν τους κινδύνους διακύμανσης των τιμών και μετακυλείουν πιθανούς κινδύνους. Η συμφωνία αυτή είναι ένα συμβόλαιο ΠΑΡΑΓΩΓΟ forward.

Με τέτοιες σκέψεις και κινήσεις διασφάλισης κινδύνων ή και εξασφάλισης καλύτερου κέρδους, έχουν επινοηθεί διάφοροι τύποι συμβολαίων, με διάφορους τίτλους κλπ. σε όλες τις διαχειριστικές πράξεις προϊόντων, κεφαλαίων, ακόμη και υπηρεσιών.

Αυτά για τις οικονομικές δραστηριότητες.

Οι πολίτες αν και έχουν μεγάλες εμπειρίες για το πώς λειτουργεί η κοινωνία υπακούοντας σε ψηφισμένους από τους αντιπροσώπους νόμους, ΑΠΕΧΟΥΝ από διαδικασίες ψήφισης νόμων που το περιεχόμενό τους να έχει επινοηθεί από τις εμπειρίες των ιδίων των πολιτών.

Δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίσουν τα νομοθετημένα συμβόλαιο των μεγάλων κεφαλαιούχων, οι πολίτες, αν και οι ίδιοι οι πολίτες όταν χρειάζεται να προστατευθούν ή και να ισορροπήσουν την ισχύ των κεφαλαιούχων δεν επινοούν κοινωνικά ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ-ΝΟΜΟΥΣ για να εξορροπήσουν την ισχύ των μεγαλοκεφαλαιούχων με την ισχύ της κοινωνίας.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ-ΕΙΔΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Οι τράπεζες βρίσκονται τα τελευταία χρόνια έντονα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος λόγω του ρόλου τον οποίο διαδραματίζουν στις σύγχρονες κοινωνίες και αποτελούν αδιαμφισβήτητα έναν από τους πιο βιώσιμους και εύρωστους κλάδους της οικονομίας κάθε χώρας. Τα έσοδα τους προέρχονται κυρίως από την διαφορά του επιτοκίου δανεισμού με το επιτόκιο καταθέσεων, από προμήθειες που χρεώνουν για τις υπηρεσίες που παρέχουν καθώς και από επενδύσεις που πραγματοποιούν.

Πότε και σε μια μορφή όμως εμφανίστηκαν οι πρώτες τράπεζες στην ιστορία και ποια είναι τα είδη των τραπεζών που δραστηριοποιούνται σήμερα;

Η λέξη «τράπεζα», μαρτυρά την προέλευση των τραπεζικών εργασιών στους ναούς. Οι πρώτες τράπεζες προηγήθηκαν χρονικά της εφεύρεσης των χρημάτων, καθιερώθηκαν πιθανώς κατά τη διάρκεια της 3ης χιλιετίας π.Χ. και ήταν οι θρησκευτικοί ναοί του αρχαίου κόσμου. Τις καταθέσεις αποτελούσαν αρχικά το σιτάρι και αργότερα άλλα αγαθά, συμπε-

ριλαμβανομένων των βοοειδών, γεωργικών μέσων και τελικά πολύτιμα μέταλλα όπως ο χρυσός. Οι ναοί και τα παλάτια ήταν οι ασφαλέστερες θέσεις για να αποθηκευτεί ο χρυσός καθώς παρακολουθούνταν συνεχώς, ήταν καλοχτισμένοι, αλλά και σαν ιερές θέσεις, οι ναοί αποτελούσαν ένα πρόσθετο αποτρεπτικό παράγοντα στους πιθανούς κλέφτες.

Αν και πολλές από τις τραπεζικές πράξεις έχουν την καταγωγή τους σε πανάρχαιες εποχές όπως στην αρχαία Βαβυλώνα οι πρώτες πραγματικές τραπεζικές εργασίες εντοπίζονται στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με τους «τραπεζίτες» και στο ρωμαϊκό με τους «argentari», οι οποίοι δέχονταν καταθέσεις και χορηγούσαν δάνεια, ενώ παράλληλα εκτελούσαν πληρωμές και για λογαριασμό τρίτων. Ο 'Pythius', που λειτούργησε ως εμπορικός τραπεζίτης σε όλη τη Μικρά Ασία στην αρχή του 5ου αιώνα Π.Χ., είναι ο πρώτος μεμονωμένος τραπεζίτης του οποίου υπάρχουν αρχεία σήμερα. Πολλοί από τους πρώτους τραπεζίτες στις ελληνικές πόλεις-κράτη ήταν "μέτοικοι". Επίσης,

οι πιο γνωστοί ίσως στην ιστορία για την χρέωση τόκου επάνω στα δάνεια ήταν οι Εβραίοι. Οι Εβραίοι απαγορευόταν να χρεώνουν τόκο επάνω στα δάνεια που χορηγούνται σε άλλους Εβραίους, αλλά είχαν την άδεια για να χρεώνουν τόκο στις συναλλαγές με τους μη Εβραίους, ή τους πολυθεϊστές. Σύμφωνα με κάποιους ιστορικούς αναλυτές, η εβραϊκή Βίβλος μεταχειρίζεται το δανεισμό ως φιλανθρωπία σε μια φτωχή κοινότητα, αλλά που δεν είναι υποχρεωμένη να είναι φιλανθρωπική προς τους ξένους. Οι επόμενες μορφές τραπεζικών συναλλαγών εμφανίζονται στο Μεσαίωνα όπου οι αργυραμοιβοί, οι χρυσοχόοι και οι έμποροι δέχονταν καταθέσεις για τις οποίες εξέδιδαν πιστοποιητικά – βεβαιώσεις. Το 18ο αιώνα στην Αγγλία οι αποδείξεις κατάθεσης για σταθερά ποσά αποτέλεσαν τα πρώτα τραπεζογραμμάτια. Έτσι σιγά - σιγά με την ανταλλαγή των τραπεζογραμμάτων, οι τράπεζες άρχισαν να αποκτούν τον ρόλο που κατέχουν σήμερα στην σύγχρονη οικονομία.

TOMAS HIRSCH: «Δεν μπορούμε να κάνουμε τις αλλαγές που θέλουμε μόνοι μας»

Μια ομάδα συντακτών της *Pressenza* βρίσκεται στο Σαντιάγο της Χιλής για να καλύψει τις γενικές εκλογές που διεξήχθησαν την Κυριακή, 19 Νοεμβρίου. Είχαμε την ευκαιρία να πάρουμε συνέντευξη πριν τις εκλογές από τον Tomás Hirsch του Ανθρωπιστικού Κόμματος, ένα αναπόσπαστο κομμάτι του συνασπισμού του Ευρύ Μετώπου. Εξήγησε πώς είναι δυνατόν και αναγκαίο να συνεργαστούμε με άλλους για να οικοδομήσουμε μια κοινωνία άξια του ανθρώπινου όντος χωρίς να χάσουμε το ανθρωπιστικό προφίλ.

Pressenza: Tomás, βρισκόμαστε στην τελευταία ημέρα μιας μακράς εκστρατείας. Το Ανθρωπιστικό Κόμμα έχει κατεβάσει πολλούς υποψηφίους και το έκανε σε έναν πολύ ευρύ συνασπισμό που ονομάζεται Ευρύ Μέτωπο (*Frente Amplio*). Θα θέλαμε να μάθουμε πώς το Χιλιανό Ανθρωπιστικό Κόμμα ήταν πάντα σε θέση να συνεργαστεί με άλλους χωρίς να χάσει το δικό του προφίλ ή τις προτάσεις του. Πώς επιτεύχθηκε κάτι τόσο ασυνήθιστο, όπως η διατήρηση σαφούς προφίλ και προτάσεων, ενώ συνεργάστηκε με άλλες πολιτικές δυνάμεις.

Τομάς Hirsch: Θα έλεγα ότι εδώ στη Χιλή οι ανθρωπιστές έχουν τρεις πεποιθήσεις. Το πρώτο είναι ότι έχουμε μια καλή πρόταση, ότι ο Ανθρωπισμός είναι καλός και ότι θα ήταν καλό ο Ανθρωπισμός να αναπτυχθεί εδώ στη Χιλή, επειδή έχουμε πολλά να συμβάλουμε. Η δεύτερη πεποίθηση, εν συντομία, είναι ότι δεν μπορούμε να κάνουμε αυτό που θέλουμε μόνοι μας, εδώ πρέπει να το κάνουμε μαζί με άλλους. Με άλλους που έχουν επίσης τις ίδιες πεποιθήσεις και ιδανικά, παρόλο που προέρχονται από διαφορετικά ρεύματα: Σοσιαλισμός, Μαρξισμός, Περιβαλλοντισμός, Οικολογία, Φεμινισμός, Δικαιώματα Ιθαγενών και ούτω καθεξής, από πολλά διαφορετικά πεδία όπου υπάρχουν άνθρωποι που είναι απαραίτητοι για να γίνει αυτή η κατασκευή. Κανείς δεν μπορεί να το κάνει μόνος του. Για εμάς έχει εσωτερικευθεί πολύ αυτό. Και η τρίτη πεποίθηση, η οποία είναι παρόμοια με τη δεύτερη, είναι ότι υπάρχουν καλοί άνθρωποι σε πολλά μέρη.

Με αυτές τις τρεις πεποιθήσεις και από τη στιγμή που γεννηθήκαμε ως πολιτικό κόμμα, επιδιώξαμε πάντα να χτίζουμε πράγματα μαζί με άλλους.

Πώς να μην χάσουμε το προφίλ; Είναι μια καλή ερώτηση. Είναι σαν να ρωτάς μια σαρανταποδαρούσα πώς να περπατήσει...

P.: Σε άλλα μέρη, το Ανθρωπιστικό Κόμμα συνήθως σκέφτεται ότι η συμμετοχή σε συνασπισμό με άλλους θα το έκανε να χάσει το προφίλ του.

T.H.: Δεν νομίζω. Νομίζω ότι υπάρχει φόβος να το δοκιμάσουν, το οποίο είναι διαφορετικό. Υπάρχει φόβος να χαθεί το προφίλ. Έτσι δεν θέλουν να μολύνουν τους εαυτούς τους, δεν θέλουν να σκοντάψουν πάνω σε άλλους, δεν θέλουν να επιτρέψουν στον εαυτό τους να επηρεαστούν από άλλους. Πιστεύουμε ότι αν έχουμε καλές ιδέες, καλή στάση, καλές σχέσεις με τους άλλους, τότε δεν μπορεί να συμβεί τίποτα κακό. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να φοβόμαστε να κάνουμε δεσμούς με άλλους. Αντίθετα, μπορούμε να συνεισφέρουμε πολύ. Έτσι, ναι, ουσιαστικά βρισκόμαστε πάντα σε σχέσεις με άλλους, αλλά οι ιδέες και οι προτάσεις μας είναι πολύ σαφείς. Και δεν προσπαθούμε να τις επιβάλουμε στους άλλους. Αυτό μου φαίνεται σημαντικό στοιχείο. Δημιουργούμε ορισμένες ελάχιστες συμφωνίες: μη βία και έναν συγκεκριμένο σεβασμό προς την κοινωνία στην οποία στοχεύουμε. Αλλά δεν ζητάμε να υπογράψουν κάποιο έγγραφο που να λέει ότι είναι ανθρωπιστές, γιατί δεν είναι. Δεν λέμε, «πρέπει να πείτε ότι οι άνθρωποι είναι η κεντρική αξία». Όχι, δεν χρειάζεται να επαναλάβετε όλες τις αρχές μας. Γιατί αν ήταν έτσι, θα ήταν καλύτερο να ενταχθούν στο Ανθρωπιστικό

Κόμμα. Τότε δεν θα υπήρχε ποικιλομορφία. Είναι η σύγκλιση της διαφορετικότητας.

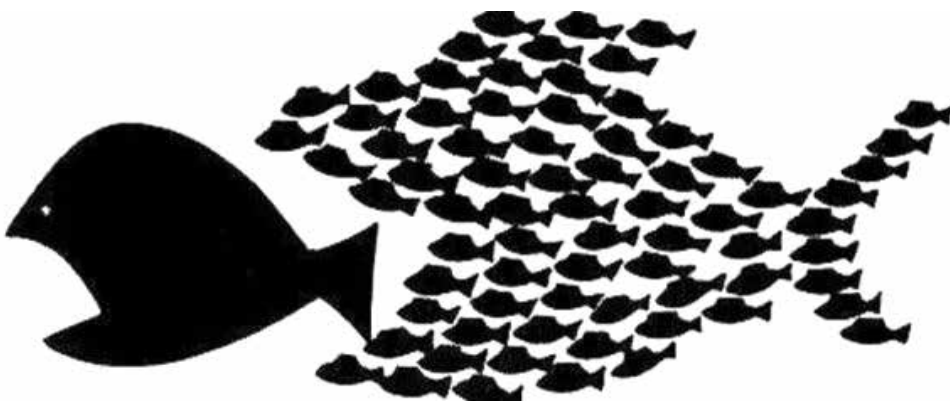
Νομίζω ότι αυτό που έχουμε είναι πολύ καλό, που δεν χρειάζεται να φοβόμαστε καθόλου να ενώσουμε τις δυνάμεις μας με άλλους. Είναι το ίδιο πράγμα που συμβαίνει και σε άλλα περιβάλλοντα. Έχεις πολλούς φίλους και ο καθένας είναι διαφορετικός. Συνυπάρχουμε, κατασκευάζουμε κάτι καλύτερο, ακριβώς επειδή είμαστε πολλοί. Αν είμαι μόνος, ίσως έχω μια θαυμάσια ιδέα, αλλά δεν μπορώ να την πραγματοποιήσω. Είναι το ίδιο πράγμα που συμβαίνει στη σχέση με τον σύντροφό μας. Είμαστε δύο διαφορετικοί άνθρωποι. Θα πρέπει να είναι βασανιστικό να έχουμε έναν ολόιδιο σύντροφο. Είμαστε διαφορετικοί. Επειδή είμαστε διαφορετικοί, αλληλοσυμπληρωνόμαστε και κάνουμε ένα κοινό έργο. Νομίζω ότι οι ανθρωπιστές στη Χιλή γνωρίζουν πώς να εκτιμούν τις διαφορές. Να μην τις βλέπουμε ως πρόβλημα, αλλά να τις βλέπουμε ως ευκαιρία. Και αυτό σημαίνει να σεβόμαστε ο ένας την ταυτότητα του άλλου.

P.: Ο νεοφιλελευθερισμός προωθείται σθεναρά σε

από το 2011 στο 15M στην Ισπανία, αλλά και στο Κάιρο και στο Τελ Αβίβ, αλλά και εδώ στη Χιλή με τον περιβαλλοντικά και φοιτητικά κινήματα, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στη Νέα Υόρκη... σε πολύ διαφορετικά μέρη. Νομίζω ότι αυτό είναι πολύ ελπιδοφόρο, ότι με κάποιο τρόπο είναι μια νέα γενιά που αρχίζει να ξυπνάει. Δεν λέω ότι θα καταλήξουμε να εξαλείψουμε τον νεοφιλελευθερισμό ως πολιτισμική μορφή τους επόμενους μήνες ή τα επόμενα χρόνια, αλλά νομίζω ότι αρχίζει να εμφανίζεται ένα διαφορετικό βλέμμα και μπορείς να το δεις. Πολιτικά κόμματα με νέο ύφος, με μια νέα γλώσσα, κοινωνικές οργανώσεις που συνδέονται μεταξύ τους, νομίζω ότι αυτό αντανακλά τη νέα στιγμή.

P.: Εάν εκλεγείτε, ποιους μηχανισμούς θα θέσετε σε εφαρμογή προκειμένου να γνωρίσετε τις απόψεις των ανθρώπων και πώς θα δώσετε τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή στον πληθυσμό;

T.H.: Προσβλέπω να μπορέσω να εφαρμόσω εδώ, αυτό ακριβώς που γενικότερα προτείνει το Ανθρωπιστικό Κόμμα: να προχωρήσει από την αντιπροσω-



όλο τον πλανήτη. Ταυτόχρονα, αναδύονται κινήματα σε διαφορετικά μέρη που μιλάνε για κάτι καινούργιο, που θέλουν να οικοδομήσουν μια διαφορετική κοινωνία. Εάν εκλεγείτε ή όχι ως βουλευτής, πώς φαντάζεστε να εργάζεστε για να συνδέσετε όλα αυτά τα κινήματα και να οικοδομήσετε ένα κίνημα σε πλανητική κλίμακα που να μπορεί να φανταστεί έναν άλλο κόσμο, έναν κόσμο άξιο των ανθρώπων;

T.H.: Ο νεοφιλελευθερισμός εδώ στη Χιλή, που ήταν μια από τις πρώτες χώρες όπου εφαρμόστηκε τόσο καθαρά, τόσο κατηγορηματικά, είναι κάτι περισσότερο από ένα οικονομικό μοντέλο θα έλεγα. Στην πραγματικότητα έχει διαποτιστεί ως τρόπος ζωής, ως ένας τρόπος να φτιαχτεί μια κοινωνία. Μέχρι τώρα έχει κερδίσει έναν ορισμένο πολιτισμικό αγώνα, αν θέλετε. Έχει εγκατασταθεί ως αλήθεια. Και τι είναι αυτή η αλήθεια; Βασικά, είναι η αλήθεια του ατομικισμού. Είναι η αλήθεια ότι όλοι αγωνίζονται για τον εαυτό τους και πρέπει να πετύχουν. Και αυτή η επιτυχία μπορεί να είναι σε βάρος οποιουδήποτε άλλου και δεν έχει σημασία, επιπλέον, φαίνεται ότι είναι κάτι καλό. Είναι καλό γιατί σημαίνει ότι είσαι πιο ικανός από άλλους. Είναι ο κοινωνικός Δαρβινισμός. Ο νεοφιλελευθερισμός τελικά σήμερα μετατράπηκε σε κοινωνικό Δαρβινισμό, στον οποίο ο ισχυρότερος, ή ας γίνουμε σαφέστεροι, ο μεγαλύτερος μαλάκας, αυτός που μπορεί καλύτερα να γαμήσει τους άλλους, είναι αυτός που κερδίζει.

Λοιπόν, μπροστά σε αυτό άρχισε να εμφανίζεται μια νέα ευαισθησία που αναζητά ακριβώς το αντίθετο, την κοινότητα, την ενότητα, τους άλλους, την εκτίμηση της διαφορετικότητας, την οριζοντικότητα, τη μη βία μπροστά στη βία, την ικανότητα να αναγνωρίζεις τις συνεισφορές των άλλων... Το είδαμε

δημοκρατία στην άμεση και συμμετοχική δημοκρατία. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι ενσωματώνουμε λαϊκές νομοθετικές πρωτοβουλίες, δηλαδή ότι οι πολίτες μπορούν να παρουσιάσουν σχέδια για νόμους, για τους οποίους θα πρέπει να συναντηθούν, να οργανωθούν, να συζητήσουν και να εξετάσουν τις προτεραιότητές τους. Αυτό είναι το καλό με τα δημοψηφίσματα, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Ότι υπάρχουν μηχανισμοί για την ανάκληση των εντολών των εκλεγέντων οι οποίοι μένουν κολλημένοι στις θέσεις τους για μεγάλα χρονικά διαστήματα, έτσι ώστε να μπορούν να απομακρυνθούν από το αξίωμα. Ότι πρέπει να λογοδοτούν για τις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν οι αρχές, ιδίως όσοι εκλέγονται αλλά και όσοι δεν εκλέγονται αλλά βρίσκονται σε σημαντικές δημόσιες θέσεις. Λοιπόν, νομίζω ότι όλοι αυτοί οι μηχανισμοί εμβαθύνουν τη δημοκρατία, την κάνουν πιο άμεση και επιστρέφουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο στον λαό. Αν υπάρχει κάτι που με ενθαρρύνει, είναι το πώς να το καταφέρω αυτό ή να δώσω για πρώτη φορά αυτό το ρόλο σε ανθρώπους γιατί σε πολλές περιπτώσεις οι άνθρωποι δεν υπήρξαν ποτέ οι πρωταγωνιστές. Σήμερα ζούμε σε μια πολύ επίσημη δημοκρατία στην οποία υποτίθεται ότι ψηφίζουμε κάθε τέσσερα χρόνια, αλλά αυτή η ψήφος δεν έχει στη συνέχεια καμία σημασία επειδή υπάρχουν υποσχέσεις για κάτι αλλά στη συνέχεια γίνεται κάτι άλλο και αντιπροσωπεύονται άλλα συμφέροντα. Επομένως, για μένα ένα θεμελιώδες ζήτημα είναι πώς να προχωρήσουμε προς μια άμεση, πιο συμμετοχική, συμβουλευτική και με διάλογο δημοκρατία και αυτό για εμένα έχει αξία, τόσο όσον αφορά τα νομοσχέδια που πρέπει να προωθήσουμε σε εθνικό επίπεδο όσο και σε τοπικό.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΕΟΥΔΑΡΧΙΑ ΣΤΟΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ

Η Κρίση της Φεουδαρχίας

Μπορεί η Φεουδαρχία να επεκτάθηκε και να ήταν σε εφαρμογή για μεγάλο χρονικό διάστημα, τρεις αιώνες, σε πολλά κράτη της Ευρώπης, αλλά όπως ήταν αναμενόμενο κάποια στιγμή επήλθε ο κορεσμός και το συγκεκριμένο οικονομικό σύστημα κατέρρευσε, δίνοντας τη θέση του στον καπιταλισμό.

Ακολουθούν επιγραμματικά οι αιτίες που οδήγησαν σε κρίση το φεουδαρχικό σύστημα παραγωγής και αναλύονται εκτενέστερα στη συνέχεια:

1. Εκχερσώθηκαν γαίες και δάση σε μεγάλο βαθμό.
2. Μείωση του αριθμού των ατόμων που ασχολούνται με την κτηνοτροφία.
3. Μείωση της αποδοτικότητας των γαίων.
4. Ύπαρξη σημαντικών βιοποριστικών προβλημάτων το 14ο αιώνα.
5. Επέκταση της χρήσης του χρήματος ως συναλλακτικό μέσο.
6. Περιορισμός των πολύτιμων πετρωμάτων και μείωση των ατόμων που ασχολούνται με τα ορυχεία.
7. Επέκταση της πανούκλας.
8. Αγροτικά επαναστατικά κινήματα σε πολλά από τα ευρωπαϊκά κράτη.

Λόγω της μείωσης της παραγόμενης ποσότητας, όλο και λιγότερα άτομα, ασχολούνταν με την γεωργία, ενώ μία καλή καλλιεργητικά χρονιά, θα μπορούσε εύκολα να δημιουργήσει σημαντικά βιοποριστικά προβλήματα, λόγω του μεγάλου όγκου του πληθυσμού. Τέτοια προβλήματα έγιναν αισθητά τα

πρώτα χρόνια του 14ου αιώνα. Όλο και μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, κατέφυγε στα μεγάλα αστικά κέντρα και εγκατέλειπε τα χωριά, μετατρέποντας ταυτόχρονα την οικονομία από μία αγροτική οικονομία, σε μία οικονομία η οποία και έδινε έμφαση κυρίως στο εμπόριο και στην καλλιέργεια της γης με την χρήση έμμισθου αγροτικού δυναμικού.

Το χρήμα χρησιμοποιούνταν όλο και πιο πολύ στις καθημερινές συναλλαγές του κόσμου.

Η άμεση συνέπεια όλων αυτών των γεγονότων, ήταν η δημιουργία πολλών αγροτικών κινήματων, σε πολλά από τα κράτη της Ευρώπης και οδηγήθηκαν στις αντίστοιχες επαναστάσεις σε πολλά από τα κράτη αυτά. Το αποτέλεσμα των επαναστάσεων αυτών, δεν ήταν άλλο από την αλλαγή του κοινωνικού και πολιτικού καθεστώτος σε πολλά κράτη.

Η πορεία προς τον καπιταλισμό, είχε διάρκεια μερικών αιώνων. Πρόκειται για μία περίπλοκη εξελικτική διαδικασία, την ταυτόχρονη ανάπτυξη από την μία πλευρά των αστικών τάξεων (με την εμπορική και τραπεζική ενασχόληση) και την εμφάνιση της εθνικής συνείδησης και την ίδρυση των σύγχρονων κρατών. Ακόμη συνέβαλλε προς αυτή την πορεία και η διεύρυνση των συναλλαγών και η κυριαρχία σε παγκόσμιο επίπεδο, ακόμη η ταχύτατη εξέλιξη των μέσων μεταφοράς και παραγωγής των αγαθών, η υιοθέτηση νέων μεθόδων παραγωγής και τελικά η εμφάνιση μιας νέας συνολικά νοοτροπίας ζωής και τρόπου σκέψης.

Λόγω της ανάπτυξης αυτής της αντίληψης, μπορεί να τοποθετήσει κανείς στις απαρχές του 16ου αιώνα της απαρχές της εποχής του καπιταλισμού.

Από την Φεουδαρχία στον Καπιταλισμό

Η μετάβαση από την φεουδαρχία στον καπιταλισμό, αποτελεί μία μακροχρόνια και καθόλου ομοιογενή διαδικασία. Τα πρώτα καθαρά σημάδια της κατάρρευσης της φεουδαρχίας, έγιναν κατά τον 14ο αιώνα, μέχρι και τον οριστικό θρίαμβο του καπιταλισμού στα τέλη του 18ου αιώνα.

Η μετάβαση αυτή όμως και ο τρόπος με τον οποίο έγινε, μπορεί να διαφέρει από κράτος σε κράτος, αλλά το μόνο βέβαιο είναι ότι τελικά ο καπιταλισμός μπόρεσε να επικρατήσει στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη. Όμως το βασικό χαρακτηριστικό αυτής της περιόδου, αποτελεί το γεγονός ότι, η μετάβαση αυτή, έγινε στα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ επηρέασε άμεσα όλη την υφήλιο και άλλαξε δραστικά τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε η οικονομία, το εμπόριο και οι συναλλαγές σε παγκόσμιο επίπεδο.

Είναι ίσως η πρώτη φορά, που οι αλλαγές στην οικονομία και στον τρόπο παραγωγής, σε μία συγκεκριμένη ήπειρο του πλανήτη, είχαν τόσο άμεσες και αξιόλογες συνέπειες σε όλα τα κράτη της υφής. Κάτι που επηρέασε την εξέλιξη του πλανήτη στο σύνολό του όσον αφορά την παραγωγή, την διάθεση αλλά και την αγορά των αγαθών και των υπηρεσιών.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Η μνημονιακή περίοδος με όλο το φάσμα των αλλαγών, που επέφερε στην ελληνική κοινωνία, υπήρξε καθοριστική για τα κόμματα και τις αντιλήψεις τους.

Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΘΑΝΟΥ

Ορισμένα από αυτά αναζητούν ταυτότητα, ενώ κάποια δύσκολα θα επιβιώσουν στη νέα περίοδο που εισέρχεται η χώρα. Φαίνονται αρκετοί να μην αντιλαμβάνονται τις αλλαγές που πραγματοποιούνται τόσο στην Ευρώπη, στον κόσμο, όσο και στην Ελλάδα.

Για τη χώρα μας μοιάζει να κλείνει μια παρένθεση που διήρκεσε πολλά χρόνια και έχει να κάνει με την πολιτική και κοινωνική αμφισβήτηση των συμμαχιών, που έχει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ιστορικά επιλέξει. Η αμφισβήτηση αυτή έφτασε στο ζενίθ της τα χρόνια των προγραμμάτων προσαρμογής, περισσότερο σαν αγανάκτηση και λιγότερο σαν μια προσπάθεια εξεύρεσης αξιοπιστίας εναλλακτικής πορείας. Η Ελλάδα ορθώς, ειδικά το 2015, επέλεξε να παραμείνει μέρος του Δυτικού κόσμου.

Όλο και περισσότερο υπερισχύει η πεποίθηση ότι η Ε.Ε. και οι υπόλοιποι υπερεθνικοί οργανισμοί στους οποίους συμμετέχουμε ως κρατική οντότητα, παρόλη την κριτική που μπορεί να ασκήσει κανείς, είναι απαραίτητοι σύμμαχοι της χώρας, έτσι όπως διαμορφώνεται ο σύγχρονος κόσμος. Η γείωση με αυτή τη συγκεκριμένη κατάσταση μπορεί να απελευθερώσει πολιτικές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένης της κυβέρνησης, από

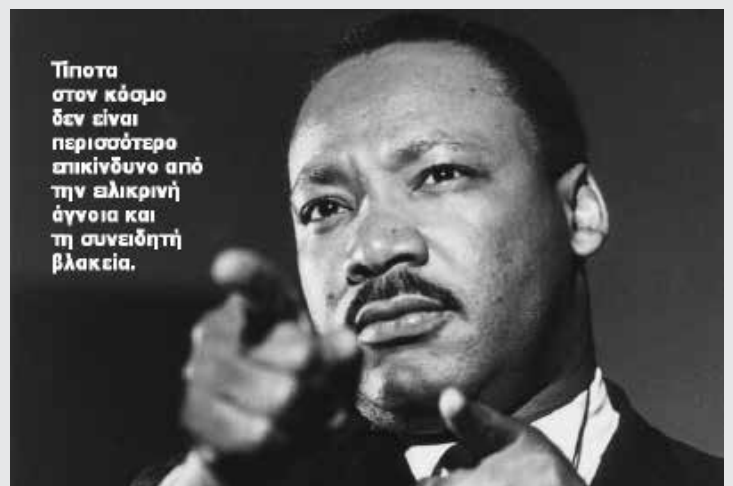
παλιωδίες και «μικρομεγαλισμούς».

Για το ελληνικό πολιτικό σύστημα ισχύει ότι σύντομα θα αναγκαστεί να κατανοήσει, πως ο τρόπος που ασκείται η πολιτική δεν ανταποκρίνεται στην νέα ιστορική πραγματικότητα. Η ανειλικρίνεια του πολιτικού κόσμου, η πόλωση, ο υπολογισμός του μικροπαραταξιακού συμφέροντος εις βάρος των εθνικών συμφερόντων, το αναμάλισμα ιδεολογικών αφηγημάτων σάμπως να πρόκειται για ιερά κειμήλια αναλλοίωτα στο ιστορικό γίνεσθαι, αποτελούν στοιχεία, που δε είναι ικανά να χαράξουν προοπτική.

Το πολιτικό σύστημα και τα κόμματα χρειάζεται να εφεύρουν νέες ποιότητες και τρόπους αντίληψης.

Αυτοί που θα καταφέρουν να αντιληφθούν τα νέα ποιοτικά στοιχεία και το νέο διακύβευμα, που είναι η διαμόρφωση ενός Νέου Ανθρωπισμού με τοπικό και συνάμα πλανητικό χαρακτήρα απέναντι στην ασυδοσία των χρηματοπιστωτικών «αγορών» και την κλιμακούμενη πλανητική παράνοια, θα βρουν θέση στο σύγχρονο πλαίσιο.

Σε κάθε περίπτωση: Η συνεργασία μεταξύ των θεσμών και όχι η διαπάλη, η οικολογία και η διαμόρφωση άλλης σχέσης με τον φυσικό κόσμο,



η υποβάθμιση του ρόλου των κομμάτων και η ανάληψη της προσωπικής ευθύνης, το σταμάτημα των διχασμών –οι «έξω» οι «μέσα» «οι ξένοι»-, η κοινωνία και η συνεργασία των πολιτών, η εμπιστοσύνη, η ειλικρίνεια στο δημόσιο βίο, η αποδοχή –ως βίωμα- στα πλαίσια μιας ανοιχτής κοινωνίας, η συνύπαρξη της παράδοσης με την πρόοδο ως αλληλένδετα στοιχεία, ο επανακαθορισμός αξιών, ο σεβασμός στην τοπικότητα και την ιδιαιτερότητα και τέλος, η ισοπολιτεία, είναι στοιχεία, που θα αναδιαμορφώσουν τους παραδοσιακούς διαχωρισμούς αριστεράς-δεξιάς και είναι πιθανόν να μεταβάλλουν οριστικά τη χαρακτηριστική και τη λειτουργία των απαρχειωμένων κομματικών μηχανισμών και αντιλήψεων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ**

Ας μιλήσουμε για κάτι διαφορετικό και ελπιδοφόρο. Εννοώ το ζήτημα, της δημοκρατίας, της ανθρωπίνης συνύπαρξης με βάση αρχές, αξίες, πολιτισμό.

Δεν υπάρχει σήμερα μοντέλο διεθνώς παραδεκτό, ούτε στην οικονομία ούτε στην πολιτική. Παρά τις διακηρύξεις αρχών η ανθρωπότητα ζει με πολύ διαφορετικά συστήματα, με ετερόκλητα καθεστώτα και η όποια πρόοδος (π.χ. ανθρώπινα δικαιώματα) σε λίγα χρόνια εξαεμίζεται από κρίσεις, αυταρχισμό, καταπίεση, αίμα. Αλλά ακόμα και βασικές πολιτισμικές έννοιες δεν είναι γενικά αποδεκτές. Η διαίρεση του κόσμου, η ιστορική διαδρομή του κάθε λαού δεν επιτρέπουν την άμεση αλλαγή των εννοιών και των αντιλήψεων. «Τα πάντα ρε» λοιπόν, αλλά αργά και με πίσωγυρίσματα.

Δεν υπάρχει επίσης παγκόσμια διακυβέρνηση. Οι διεθνείς θεσμοί είναι αδύνατοι, η οικονομική δύναμη των ισχυρών κρατών, και τώρα των πολυεθνικών και των τραπεζών, έχει ισχυροποιηθεί με την εξαγορά της πολιτικής και των ΜΜΕ. Γενικά η πολιτική δημοκρατία υποχωρεί. Σε αυτό πρέπει να προστεθεί η κυριαρχία του χρηματοπιστωτικού νεοφιλελεύθερου μοντέλου που ευνοεί την αύξηση των ανισοτήτων διεθνώς και τη διάλυση του κοινωνικού κράτους στο όνομα του άκρατου ανταγωνισμού. Η Ελλάδα και ο ευρωπαϊκός νότος ζει έντονα αυτή

την εξέλιξη, και βλέπουμε όλοι ότι οι συνέπειες είναι καταστροφικές.

Τίθεται λοιπόν επείγοντως το θέμα της αναζήτησης ενός νέου μοντέλου: ενός μοντέλου ισόρροπου, ποιοτικά διαφορετικού, όπου η πολιτική ως ανώτατη ανθρωπινή κοινή δραστηριότητα, θα παράγει και θα εγγυάται την δίκαιη εφαρμογή του νόμου. Κι όπου η οικονομία θα τεθεί στην υπηρεσία της κοινωνίας, όχι με τρόπο κατευθυνόμενο από ένα κόμμα, αλλά με ένα σύγχρονο σύστημα που λειτουργεί στη βάση κανόνων, αξιοκρατίας, διαφάνειας, έντιμης ανάπτυξης και δικαιοσύνης. Στην ουσία χρειάζεται μια νέα σύνθεση ανάμεσα στον δημόσιο, ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα.

Το νέο αυτό αίτημα, πρόταγμα, αποκαλώ «δημοκρατία ανθρωπιάς» και αναδεικνύει σε γενικές γραμμές αυτή την προβληματική. Σήμερα υπάρχει σύγχυση και το ξεκαθάρισμα, κυρίως στο μυαλό μας, θα πάρει χρόνο. Βασικές έννοιες καταπίπτουν, μύθοι αλλά βεβαιότητες δεκαετιών εξατμίζονται, κατοχυρωμένοι θεσμοί αχρηστεύονται. Ποιό είναι το κύριο θέμα; Ο άνθρωπος και η σχέση του με την κοινωνία. Η πολιτική, η οικονομία, η διοίκηση, όλοι χωρίς εξαίρεση, ξεχασαν αυτόν που θάπρεπε να υπηρετούν: τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος, ο πολίτης, πρέπει λογικά να είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος των δημοσίων πολιτικών. Το σημερινό οικονομικό και πολιτικό σύστημα λειτουργεί αυτό-

νομα, έχει απομακρυνθεί από την κοινωνία και τα προβλήματά της κι έχει ως αυτοσκοπό την επιβίωσή του. Η αυτονομία του ωστόσο δεν έχει να κάνει με την ικανότητά του να λαμβάνει αποφάσεις με ανεξάρτητο και δίκαιο τρόπο, δεν πρόκειται για επιβεβαίωση της ισχύος του απέναντι στα ανεξέλεγκτα οικονομικά κέντρα. Οι κοινωνικές αδικίες είναι κατάφωρες, οι ανισότητες έγιναν προκλητικές, η συγκέντρωση του πλούτου εξοργιστική, ενώ δυστυχώς η δημόσια διοίκηση και ειδικά η αγορά, όπως λειτουργούν σήμερα, δεν ενδιαφέρονται για την επίλυση των μεγάλων κοινωνικών ζητημάτων. Οι πολιτικές που αφορούν τα βασικά δημόσια αγαθά, υπαγορεύονται και υπακούουν στη λογική των κερδοσκοπών, στον άκρατο ανταγωνισμό, στην μονοδιάστατη ανάπτυξη που έφερε την καταστροφή. Η Δημοκρατία, η Πολιτεία, η Οικονομία, πρέπει να ξαναβρούν την κοινωνική τους αποστολή. Το ζητούμενο σήμερα είναι η κοινωνική χρησιμότητα και η ανθρωπινή διάσταση της πολιτικής. Αρχές και αξίες, δικαιώματα και υποχρεώσεις, ποιότητα ζωής και περιβάλλον, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, όλα πρέπει να τα ξανασκεφθούμε. Είναι επείγον να συμφωνήσουμε και να δημιουργήσουμε μια Πολιτεία Αξιοπρέπειας, μια Δημοκρατία Ανθρωπιάς. Αυτό συνεπάγεται εμπέδωση αρχών, ήθους και κράτους δικαίου. Η ηθική διάσταση της πολιτικής πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας συζήτησης».

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Του **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Η γέννηση της Δημοκρατίας στην αρχαία Ελλάδα αποτέλεσε για όλους τους λαούς της Ευρώπης, κατά την διάρκεια της αναγέννησης και αργότερα του διαφωτισμού, το έναυσμα για την εδραίωση του ανθρωπισμού που στην αρχαιότητα εκφραζόταν μέσα από την συμμετοχική ζωή των ελεύθερων πολιτών στο σύνολό τους. Η συγκρότησή της Δημοκρατίας αναδύθηκε και απέκτησε την ταυτότητα που είναι της κατά την αρχαιότητα μέσα από την συμμετοχική παρουσία ενός ζωντανού οργανισμού, όπου η πρόταξη της καθολικότητας ενσωμάτωνε όλα τα στρώματα των κοινωνικών τάξεων στην άσκηση της εξουσίας.

Βεβαίως κατά την ελληνιστική εποχή η ελληνική γλώσσα είχε γίνει η πρώτη οικουμενική γλώσσα της Ιστορίας. Από τη Σικελία μέχρι τον Ινδό ποταμό όλα πλέον έχουν αποχρώσεις ελληνικές, το πνεύμα και η τέχνη σαν λάστιχο απλώθηκαν σε τεράστια έκταση, όμως σε βάθος και ποιότητα τροποποιούνται, υποχωρούν.

Με την επέκταση του ρωμαϊκού κράτους και την εδραίωση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας όλες οι εξουσίες αρχίζουν να περνάνε σταδιακά στα χέρια του αυτοκράτορα. Ο δεσποτικός, διοικητικός συγκεντρωτισμός της αυτοκρατορίας οδηγεί σε μία σταθερή διακυβέρνηση από δυναστείες, αλλά ταυτόχρονα και στην κατάργηση του κοινωνικοκεντρικού χαρακτήρα του κράτους. Η ιδιότητα του Ρωμαίου πολίτη πλέον έχει χάσει το νόημά της. Ο άνθρωπος μεταβάλλεται σε *res* (πράγμα). Το δυτικό μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας καταλύθηκε τελικά το 476 μ.Χ., ενώ το ανατολικό μέρος έζησε για χίλια χρόνια ακόμη, ως η γνωστή Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Δυστυχώς κατά την διάρκεια του Μεσαίωνα η ενδυνάμωση της κρατικής και εκκλησιαστικής εξουσίας, οδήγησε στην καθιέρωση της δουλοπαροικίας

Έτσι ο κοινοβουλευτισμός που δημιούργησαν οι αγγλοσάξονες με την μεγάλη χάρτα ελευθεριών (*Magna Carta*) του 1215 καθόρισε με ακρίβεια τα θεωρητικά όρια της βασιλικής αυθαιρεσίας, πολλά στοιχεία της οποίας όμως, μέσα στο χρόνο, πέρασαν στους αρχηγούς των κομμάτων, οι οποίοι μπορούν να διορίσουν ή να διαγράψουν υπουργούς ή βουλευτές οι οποίοι έχουν εκλεγεί από τον λαό, στοιχεία τα οποία ανήκαν στην ελέω θεού κρίση του βασιλιά.

Ο Ουμανισμός (μεταφορά από το νεολατινικό *Humanismus*) ο οποίος θέτει τον άνθρωπο και τις ανάγκες του στο κέντρο κάθε δραστηριότητας, άρχισε να διαμορφώνεται κατά την διάρκεια της Αναγέννησης στην δυτική Ευρώπη με την αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος για τα αρχαία κείμενα της Ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας. Γεγονός στο οποίο συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό και η μεταναστευτική κίνηση βυζαντινών λόγιων στην Δύση – κυρίως μετά την άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς-

η στροφή προς την αρχαιότητα

- ο άνθρωπος της Αναγέννησης στράφηκε στον **ελληνορωμαϊκό πολιτισμό** προκειμένου να αντλήσει τον αναγκαίο πνευματικό εξοπλισμό
- μελετά, μεταφράζει & σχολιάζει συστηματικά τους αρχαίους συγγραφείς
- η στροφή αυτή ονομάστηκε **ανθρωπισμός**



Ραφαήλ Σάντι. *Η Σχολή των Αθηνών*. Στο κέντρο οι χειρονομίες του Αριστοτέλη και του Πλάτωνα. Στην άκρη αριστερά ο Πυθαγόρας γράφει σ' ένα βιβλίο με την πλάκα μπροστά του. Δεξιά ο Ευκλείδης, με ένα διαβήτη στο χέρι.

Κεντρικές μορφές της ευρωπαϊκής Αναγέννησης όπως ο Ολλανδός Desiderius, που εξελληνίσε το όνομά σε Έρασμος, και ο Γάλλος Guillaume Bude, υπήρξαν μαθητές των Ελλήνων λογίων.

Όλα αυτά συμβαίνουν την ίδια εποχή, δηλαδή τον 6ο και 5ο αιώνα, όπου η Κίνα και οι Ινδίες διαμορφώνουν την δική τους ιδιότυπη παγκοσμιοποίηση, μέσα από την σκέψη του Κομφούκιου ή των Βραχμάνων, η οποία συνίσταται στην ανυπαρξία, δηλαδή το χάσιμο του εγώ μέσα σε μία παγκόσμια συνείδηση. Μία ανυπαρξία η οποία όμως θέτει σαφώς την μονάδα άνθρωπος εκτός κάθε συμμετοχικής σχέσης στο κοινωνικό γίνεσθαι μέσα από το οποίο η πολιτεία αναζητά την ολοκλήρωσή του εαυτού της.

ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Είναι η πνευματική κίνηση που εκδηλώθηκε στη δυτική Ευρώπη, με την αρχή της περιόδου της Αναγέννησης. Είναι ρεύμα πνευματικό, που στόχευε στην πολιτιστική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Χαρακτηρίζεται από την επιστροφή στα αρχαία κείμενα, ως ένα μοντέλο ζωής, γραφής και σκέψης. Γενικότερα ο όρος Ανθρωπισμός νοείται ως ο πολιτισμός που ολοκληρώνοντας τις φυσικές ιδιότητες του ανθρώπου, τον κάνει άξιο του ονόματός του.

Θεωρεί τον άνθρωπο κέντρο του κόσμου και κεντρική αξία μία αντίληψη που πρεσβεύει ότι ο άνθρωπος πρέπει να είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της κοινωνίας και του πολιτισμού και κριτήριο της προόδου σε κάθε τομέα οφείλει να είναι η ελευθερία του και η ποιότητα της ζωής του.

Στους Ανθρωπιστές της Αναγέννησης επικρατεί η έντονη αίσθηση του ατόμου να κατανοήσει και να αλλάξει τόσο τον εαυτό του όσο και τον κόσμο,

Ο τρόπος συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύει ο άνθρωπος, ώστε :

Να διαμορφώσει / ολοκληρώσει ένα υψηλού επιπέδου χαρακτήρα / προσωπικότητα.

Να έχει μια πνευματική καλλιέργεια ανθρωπιστικών αξιών (ελευθερία, αγάπη, δικαιοσύνη, αλήθεια, ειρήνη, μόρφωση, δημοκρατία, αξιοπρέπεια, αξιοκρατία, ακεραιότητα, υπευθυνότητα, ευσυνειδησία, σεβασμός...)

Να αποκτήσει ιδανικά καθώς και ατομικές / κοινωνικές αρετές

Να καταπολεμήσει τον ατομικισμό, την ιδιοτέλεια, τον ωφελισμό.

Να καλλιεργήσει πνεύμα συνεργασίας και αρμονικής συνύπαρξης.

Να στηρίξει την φιλανθρωπία και τον αλtruισμό.

Να στηρίξει τους μειονεκτούντες / δοκιμαζόμενους συνανθρώπους μας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο

Να μειώσει / εξαλείψει τη βία, τους πολέμους, το ρατσισμό, τον εθνικισμό.

Να αποδοκιμάσει την απάνθρωπη συμπεριφορά και την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Να αποκτήσει μια εσωτερική και εξωτερική ελευθερία

Να αποκτήσει μια ηθική τελείωση – ολοκλήρωση

Ανθρωπιστικά ιδεώδη

Υλικά: Τήρηση του μέτρου στις ανάγκες και τις απολαύσεις

Πνευματικά: Χρέος η καλλιέργεια της λογικής και του πνεύματος

Ηθικά: Ανάπτυξη της ηθικής συνειδησίας και ευθύνης

Κοινωνικά: Εξύψωση και ευημερία του κοινωνικού συνόλου

Πολιτικά: Πολιτικοποίηση, υπέρβαση εγωιστικών ορμών και τάσεων

Συναισθηματικά: Ανυστερόβουλη αγάπη προς τον άνθρωπο (ανθρωπιά)

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο άνθρωπος είναι μετά τον Θεό η πιο μυστηριώδης και αινιγματική ύπαρξη. Από την αρχή της ιστορίας του διαπιστώνει κανείς ότι συνυπάρχουν μέσα του δύο αντίθετες δυνάμεις που προσπαθούν να επικρατήσουν και να τον τραβήξουν προς το μέρος τους: το καλό και το κακό, η ζωή και ο θάνατος, ο Θεός και ο διάβολος, το καθένα με τον τρόπο και τα μέσα του. Ποιός όμως είναι εκείνος ο παράγων διά του οποίου ο άνθρωπος αισθάνεται και διακρίνει όχι μόνο αυτές τις καταστάσεις αλλά κι όλες τις πραγματικότητες που βρίσκονται στον αισθητό κόσμο γύρω του;

Μόλις αποκτήσει τις αισθήσεις του ο άνθρωπος στον κόσμο αυτό, βλέπει και αισθάνεται με αυτές και περιγράφει όλα τα υλικά πράγματα που βρίσκονται γύρω του. Ενώ όμως τα άλογα ζώα βλέπουν με τις αισθήσεις τους τον όγκο ενός πράγματος χωρίς να καταλαβαίνουν ούτε την ουσία ούτε την ιδιότητά του, αντίθετα ο άνθρωπος με μια μυστηριώδη δύναμη, όταν αντικρύψει την οποιαδήποτε μορφή ύλης αμέσως την περιγράφει σ' όλες τις διαστάσεις. Προσδιορίζει τον χρόνο της, τις ιδιότητές της, τη χρήση της, την αλλοιώνει, την μειώνει, την αυξάνει, την διαλύει, την μεταβάλλει όπως θέλει και γενικά την υποτάσσει και την κυβερνά. Αυτό το μυστηριώδες μέσα στον άνθρωπο είναι το πνεύμα του, το οποίο δεν περιγράφεται με τα υλικά πράγματα, ούτε μοιάζει με αυτά, ούτε μπορούν αυτά να το χωρέσουν και να το περικλείσουν, αλλά ούτε και ο ίδιος ο άνθρωπος το γνωρίζει σε μορφή και ποιότητα. Το συμπέρασμα είναι ότι ο άνθρωπος, όλη την ορατή ζωή του, η οποία ενεργείται μέσα στον χώρο και τον χρόνο, την θεμελιώνει επί των αοράτων δυνάμεων της ψυχής (του πνεύματος δηλαδή): πάνω στην αίσθηση, αντίληψη, κρίση, διάκριση, απόφαση, συνείδηση. Το πνεύμα του ανθρώπου είναι ένα θαυματουργικό εργαστήριο, μέσα στο οποίο οι εντυπώσεις που λαμβάνονται από τις αισθήσεις μεταβάλλονται κατά ένα ασύλληπτο τρόπο σε σκέψεις.

Η εμπειρία που αποκτά το υγιές ανθρώπινο πνεύμα με την επαφή του με τα αισθητά και τα νοητά πράγματα το οδηγεί αμέσως στη νοσταλγία του άπειρου, του αιώνιου, του απόλυτου, και συμπεραίνει σαν βάση και σκοπό των πάντων την «αίωνια ζωή».

Στην έφεσή του αυτή προς το απόλυτο, το ανθρώπινο πνεύμα στρέφει όλη του την προσπάθεια στο να νικήσει και δαμάσει το πεπερασμένο, το θνητό, το φθαρτό, και γενικά τον περιορισμό και αυτό τον θάνατο.

Από πού όμως πηγάζει στο ανθρώπινο πνεύμα αυτή η νοσταλγία και έφεση προς το άπειρο;

Η μόνη εξήγηση είναι ότι ο πόθος και η έφεση του ανθρώπου προς το απόλυτο, προς την αιωνιότητα και τη ζωή, βρίσκεται μέσα σ' αυτή την ύπαρξη του ανθρώπινου πνεύματος, μέσα στη φύση του, είναι το βασικό στοιχείο της οντότητάς του. Γι' αυτό ο πόθος του απόλυτου και της αθανασίας δεν μπορούσε παρά να είναι η μόνη διαρκής μεταφυσική δίψα του

Όλα αυτά δεν είναι παρά μια πιστοποίηση των λόγων της Αγίας Γραφής, η οποία μας αποκαλύπτει τους «λόγους» της δημιουργίας των όντων και ιδίως της δικής μας φύσεως, όπου «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν κτισθέντες, του αείζονος και αφθάρτου και αιωνίου και αθανάτου Θεού, έχουμε μέσα μας όλους τους χαρακτήρες της θεοειδούς καταστάσεως».

Είναι λοιπόν φυσικό για τον «κατ' εικόνα Θεού» πλασθέντα άνθρωπο να ποθεί τον δημιουργό του ως το πρότυπό του. Σ' αυτή τη νοσταλγία του θείου θεμελιώνεται οντολογικά ο άνθρωπος. Ό,τι είναι κι ό,τι έχει ο Θεός, την αιωνιότητα, το άπειρο, την αθανασία, το αεί ζην, την μακαριότητα, σ' εκείνα το ανθρώπινο



πνεύμα συνεχώς περιστρέφεται και εκείνα φαντάζεται και νοσταλγεί, επινοώντας τρόπους και μεθόδους και σχήματα να ικανοποιήσει αυτή του τη δίψα και τον πόθο. Διαπίστωση της πραγματικότητας αυτής είναι ακόμη η κόπωση και η αποστροφή που αισθάνεται σε οποιαδήποτε άλλη ασχολία κι αν επιδοθεί· προσέξτε τις διάφορες κατακτήσεις τις οποίες επιτυγχάνει, πως μόλις τις ολοκληρώσει, γυρίζει αμέσως κουρασμένο σε άλλες και άλλες και ποτέ δεν αναπαύεται σε καμιά. Ενώ αντίθετα όσοι γνώρισαν τον Θεό και πέτυχαν την ένωση μαζί του με την μετοχή στις άκτιστες ενέργειές Του, δηλαδή διά του αγιασμού, κανείς απ' αυτούς δεν στράφηκε σε άλλες αναζητήσεις.

Ας μας επιτραπεί εδώ να προσθέσουμε και το εξής: όχι μόνο οι μέσα στον άνθρωπο εφέσεις μαρτυρούν την ύπαρξη Θεού και αιωνιότητας, αλλά και αυτές ακόμη —θα μπορούσαμε να πούμε— οι προκλητικές και σε πολλά αβάστακτες αδικίες που επικρατούν όχι μόνο στην κοινωνική ζωή, αλλά και σ' ολόκληρη την κτίση. Πράγματι, στους μεν ανθρώπους παρατηρούμε ότι άλλος είναι πλούσιος και άλλος φτωχός, άλλος είναι ωραίος και άλλος άσχημος, άλλος υγιής και άλλος ανάπηρος ή ασθενικός, σ' άλλον έρχονται όλα βολικά και σ' άλλον όλα ανάποδα. Στη δε φύση, βλέπουμε ανωμαλίες στους φυσικούς νόμους, θεομηνίες, συμφορές, καταστροφές που φέρνουν δυστυχία σε ολόκληρους λαούς. Μάταια οι σχετικοκράτες φιλόσοφοι θα προσπαθήσουν να δώσουν λύση γι' αυτά που συμβαίνουν. Για ένα χριστιανό όμως η κατάφορη αυτή αδικία που βλέπουμε παντού αποτελεί απόδειξη της υπάρξεως μιας μεταφυσικής δικαιοσύνης, ενός άλλου κόσμου και χώρου, καλύτερου και τελειότερου, στον οποίο βασιλεύει πραγματικά η δικαιοσύνη. Αν αρνηθούμε την ύπαρξη της δικαιοσύνης αυτής, τότε καταργείται ταυτόχρονα κι ο νόμος της λογικής και κάθε ηθικής αξίας. Εάν δεν υπήρχε κάπου αλλού η λύση στην τόση αδικία, στην τόση πρόκληση της ανισότητας, της καταπίεσης, που αποτελούν γενικό κανόνα που υπάρχει στις συνθήκες του ανθρώπινου βίου, τότε ο άνθρωπος θα ήταν το ελεεινότερο πλάσμα και η ζωή του θα αποτελούσε πραγματική κατάρα και δυστυχία.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι στον κόσμο αυτό δεν είναι ποτέ δυνατό να πραγματοποιηθεί μια γενική δικαιοσύνη στις ανθρώπινες κοινωνίες (όπως διακηρύττουν δημαγωγικά πολλοί υλιστικά σκεπτόμενοι άνθρωποι), αφού υπάρχουν οι απεριόριστες σε αριθμό φυσικές αδικίες. Τότε μόνο η αδικία θα καταργηθεί, όταν φανερωθούν από τον ίδιο τον Δημιουργό οι «καινούριοι ουρανοί και η καινούρια γη, όπου θα βασιλεύει η δικαιοσύνη»

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ».

Ένας όρος που πλέον θεωρείται πολύ σημαντικότερος από τον δείκτη ευφύιας για τη δυνατότητα ενός ανθρώπου να επιτύχει στην προσωπική, την κοινωνική και την επαγγελματική του ζωή. Με απλά λόγια, η ΣΝ αποτελεί ένα συνδυασμό ικανοτήτων που επιτρέπουν στο άτομο να αναγνωρίζει, να κατανοεί και να ελέγχει τα συναισθήματα του, να αναγνωρίζει και να κατανοεί τα συναισθήματα των άλλων και να χρησιμοποιεί αυτή την κατανόηση για να επιτύχει σωστή επικοινωνία και ισορροπία. Σίγουρα γνωρίζετε ανθρώπους που έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά και άλλους που δεν τα έχουν σε επάρκεια.

Τι μπορείς να κάνεις λοιπόν στην περίπτωση αυτή;

Το πρόβλημα είναι το εξής:

Χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να αλλάξουν μακροχρόνιες συνήθειες στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση –

Πρέπει να θέλει το ίδιο το άτομο να «αλλάξει συμπεριφορά και να αναπτύξει τη ΣΝ του, διαφορετικά είναι αδύνατον. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι, σε οποιαδήποτε θέση ή ρόλο κι αν βρίσκεσαι εσύ απέναντι σε έναν άνθρωπο, δεν έχεις την παραμικρή πιθανότητα να ενισχύσεις τη συναισθηματική νοημοσύνη του, εκτός εάν ο ίδιος συνειδητοποιεί την ανάγκη αυτή και επιθυμεί ν' αλλάξει.

Ειδικότερα όσο αφορά ένα εργασιακό περιβάλλον, οι περισσότεροι υποθέτουμε (λανθασμένα) ότι κάποιος θα αλλάξει μία συμπεριφορά, όταν αυτό του ζητηθεί από ένα άτομο με εξουσία (π.χ. τον διευθυντή).. Και εάν απειληθούν ή τιμωρηθούν, το πιθανότερο είναι είτε να απογοητευτούν και να επιδιωχθεί η δυσκολία τους, είτε να πεισμώνουν και

να συμπεριφέρονται πραγματικά άσχημα.

Διαδικασίες διαχείρισης του τύπου «καρότο και μαστίγιο» έχουν αποδειχθεί βαθύτατα εσφαλμένες. Παρ' όλα αυτά, σε πολλές πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, δυστυχώς η αντιμετώπιση εξακολουθεί να αρχίζει και να τελειώνει εκεί.

Τι πραγματικά βοηθάει;

Ο μόνος τρόπος να βοηθήσεις κάποιον να (θέλει να) αναπτύξει τη συναισθηματική νοημοσύνη του είναι: α) να τον βοηθήσεις να βρει ένα βαθύ και πολύ προσωπικό όραμα για το μέλλον του και β) έπειτα να τον βοηθήσεις να δει ότι ο τρέχων τρόπος λειτουργίας του ίσως χρειάζεται κάποια επεξεργασία, προκειμένου να υλοποιηθεί το μέλλον που οραματίζεται.

Αυτά είναι τα πρώτα δύο βήματα

1. Βρες το όνειρο

Βοήθησε το άτομο να ανακαλύψει τι είναι σημαντικό γι' αυτό στη ζωή. Μόνο τότε θα μπορείς να περάσεις και σε πτυχές της εργασίας που είναι σημαντικές για τον άνθρωπο αυτό. Έπειτα, βοήθησέ τον να σχηματίσει ένα ξεκάθαρο και ενθαρρυντικό όραμα, ενός μέλλοντος που θα περιλαμβάνει ισχυρές και θετικές σχέσεις με οικογένεια, φίλους και συναδέλφους.

2. Βρες τι πραγματικά συμβαίνει

Ποια είναι η τρέχουσα κατάσταση της συναισθηματικής νοημοσύνης αυτού του ατόμου; Άπαξ και ένας άνθρωπος έχει ένα ισχυρό όνειρο, από το οποίο μπορεί να αντλεί δύναμη και αντοχή, είναι αρκετά δυνατός για να αντέξει και το... χτύπημα

– να συνειδητοποιήσει την τρέχουσα πραγματικότητα.

Εάν πλέον έχει αναπτυχθεί εμπιστοσύνη μεταξύ σας, θα σε ακούσει. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να φροντίσεις να βρεις έναν τρόπο να μιλήσεις στο άτομο, που να μην το κάνει να αισθανθεί μειωμένο.

3. Σχέδιο Μάθησης

Χαρτογραφεί έναν άμεσο δρόμο από το προσωπικό όραμα του ατόμου, προς αυτά που πρέπει να μάθει σταδιακά, προκειμένου να μπορέσει να το υλοποιήσει.

4. Ο άνθρωπος χρειάζεται άνθρωπο

Οι άνθρωποι χρειαζόμαστε ανθρώπους –ευγενικούς και υποστηρικτικούς ανθρώπους–

Είτε λοιπόν πρόκειται για έναν «δικό σου» άνθρωπο, είτε για έναν συνεργάτη ή υπάλληλό σου, δεξ: είσαι παρών γι' αυτόν; Τον βοηθάς να βρει σωστή υποστήριξη, πέραν της δικής σου, δηλαδή κάποιον ειδικό που θα τον βοηθήσει, όταν η αυτοπεποίθησή του «λυγίσει» ή όταν αναπόφευκτα φτάσει σε κάποιο εμπόδιο;

Η ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης κάποιου μπορεί να κάνει τη διαφορά ανάμεσα στην επιτυχία και την αποτυχία στη ζωή και τη δουλειά του. Το πρώτο βήμα εάν θέλεις να υποστηρίξεις έναν άνθρωπο στην κατεύθυνση αυτή, είναι να εδραιώσεις εμπιστοσύνη μεταξύ σας. Βρες κάτι που σου αρέσει στον άνθρωπο αυτό και πες του το. Δώσε του τα εύσημα όπου του αναλογούν. Έσο ευγενικός μαζί του.

Εν ολίγοις, αξιοποίησε τη δική σου Συναισθηματική Νοημοσύνη, για να υποστηρίξεις τον άλλο άνθρωπο να προετοιμαστεί να αναπτύξει τη δική του.

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΒΕΝΕΤΗ**

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Ένα από τα αγαπημένα σεμινάρια που διδάσκω είναι το σεμινάριο που θα πρέπει πρώτο από όλα οποιοσδήποτε ασχολείται με τα θέματα ασφάλειας, να γνωρίζει, αλλά κυρίως, να εφαρμόζει στη ζωή του. Αυτό λοιπόν που διδάσκεται ο εκπαιδευόμενος, σε αυτό το σεμινάριο είναι η ικανότητα του να επιβάλλεται στη σκέψη του. Μπορεί να σας φανεί παράξενο αυτό που σας λέω τώρα, όμως πόσοι άνθρωποι πραγματικά ελέγχουν τις σκέψεις τους? Πόσοι άνθρωποι ελέγχουν τον νου τους? Πόσοι άνθρωποι αποφασίζουν, από μόνοι τους για το τι θα σκεφτούν?

Πιστέψτε με πολλοί λίγοι. Συνήθως συμβαίνει το αντίθετο, οι σκέψεις τους, είναι αυτές που καθορίζουν τη καθημερινότητα τους. Δυστυχώς ο νους μας, όσο τον ελέγχουμε, είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο για να γίνουμε πραγματικά ανώτεροι άνθρωποι, και να βιώσουμε την ευτυχία. Είναι επίσης όμως, το ίδιο εργαλείο το οποίο μπορεί να μας οδηγήσει στη δυστυχία, και στην απόγνωση. Όπως ένα νυστέρι στα χέρια ενός γιατρού, μπορεί να σώσει μία ζωή, ενώ στα χέρια ενός δολοφόνου, μπορεί να αφαιρέσει μία ζωή.

Ο νους μας έχει τη τάση να βρίσκεται συνήθως σε παρελθοντικές ή μελλοντικές σκέψεις. Αυτό μπορεί να μας οδηγήσει ή στη νοσταλγία, ή στο άγχος. Ίσως κάποιος που διαβάζεται τη σελίδα μου, να θυμούνται ότι έχω ονομάσει τις σκέψεις αυτές, ως «πειρατικές σκέψεις». Ο λόγος που τις

Οι σκεψεις δημιουργούν την πραγματικότητα μας, αν καταφερούμε ν'αλλάξουμε τις σκεψεις μας,αλλάζουμε την πραγματικότητα μας.

Photo: iStock

αποκαλώ έτσι, είναι διότι μας κλέβουν, (όπως παλαιότερα έκλεβαν οι πειρατές), ότι πολυτιμότερο έχουμε σε αυτή τη μικρή και εφήμερη ζωή μας. Και αυτό το πολύτιμο είναι το ΤΩΡΑ. Είναι το παρόν.

Όσο και αν φαίνεται παράξενο τον ίδιο δρόμο ακολουθούσαν και μεγάλοι θρησκευτικοί άνθρωποι, όπως ο Γέροντας Παΐσιος, ο Γέροντας Θαυδάσιος, αλλά και άλλα φωτισμένα άτομα. Τι πέτυχαν λοιπόν αυτά τα φωτισμένα άτομα, που εμείς οι καθημερινοί άνθρωποι αδυνατούμε να πετύχουμε. Απλά ήλεγχαν τους Λογισμούς τους.

Η λέξη αγρυπνείτε που αναφέρεται στη Βίβλο, δεν έχει εννοήσει μόνο με τις προσευχές και

αγρυπνίες της νύχτας. Έχει άμεση σχέση με το επαγρυπνείτε και ελέγχετε τον νου σας, τις σκέψεις σας, τους λογισμούς σας, όπως αποκαλούν οι Άγιοι άνθρωποι. Το συγκεκριμένο αντικείμενο λοιπόν το οποίο διδάσκει από χρόνια, έτυχε να το διαβάσω, αυτή τη περίοδο της ζωής μου. Αποκαλούν λοιπόν τη συνεχή επιτήρηση των σκέψεων, ως «Διαλογισμό εν συνειδητότητα» όπου οι άνθρωποι καλούνται να κάνουν ακριβώς αυτά που προανάφερα.

Επίσης προσφάτως αναπτύχθηκε ένα νέο είδος διαλογισμού, Αγάπης και Καλοσύνης όπως τον ονόμασαν οι ψυχολόγοι οι Fredrickson και συνάδελφοι του. Σε αυτές τις μελέτες φάνηκε ότι βοηθά στους χρόνιους πόνους, όπως και μία σειρά κλινικών παθήσεων όπως η οριακή διαταραχή προσωπικότητας, η κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, και διαταραχή μετατραυματικού στρες.

Για να το πω απλά, η επιστήμη απέδειξε, πως όταν έχεις συναισθήματα αγάπης και καλοσύνης, βοηθάς τον εαυτό σου αποτελεσματικά να αποφύγει πολλές ψυχολογικές αρρώστιες. Έτσι λοιπόν η θετική ψυχολογία έρχεται και επιβεβαιώνει όλες τις πνευματικές αλήθειες που μας διδάσκουν χρόνια, όχι μόνο οι άγιοι πατέρες, αλλά και οι Αρχαίοι μας πρόγονοι επίσης. Δεν είναι τυχαίο, ότι αν αφαιρέσεις το γράμμα τ, από τη φράση θε(τ)ική, ψυχολογία, παραμένει το νόημα της φράσης ως Θεϊκή Ψυχολογία.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που έχουν υψηλό δείκτη συναισθηματικής νοημοσύνης;

Η συναισθηματική νοημοσύνη είναι η ικανότητα των ατόμων να αναγνωρίζουν τα δικά τους, καθώς και τα συναισθήματα των άλλων, να κάνουν διάκριση μεταξύ διαφορετικών συναισθηματική πληροφορία ως οδηγό σκέψης και συμπεριφοράς.

Μελέτες έχουν δείξει ότι άνθρωποι με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη έχουν αρχηγικές ικανότητες, καλύτερη ψυχική υγεία και καλύτερη απόδοση στην εργασία τους. Τι είναι αυτό, όμως, που έχουν οι άνθρωποι με υψηλό δείκτη συναισθηματικής νοημοσύνης και ποια χαρακτηριστικά τους προσδιορίζουν;

1. Είναι περιεργοί για τους ανθρώπους

Δεν έχει σημασία αν είστε εσωστρεφείς ή εξωστρεφείς, οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι είναι περιεργοί για όλους τους γύρω τους. Έτσι όσο περισσότερο ενδιαφέρεστε για τους άλλους ανθρώπους και για το τι περνούν και πως αισθάνονται, τόσο περισσότερη περιέργεια θα έχετε για αυτούς.

2. Τους αρέσουν οι αλλαγές

Οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι είναι ευέλικτοι και προσαρμόζονται συνεχώς. Ξέρουν ότι ο φόβος της αλλαγής μπορεί να αποτελέσει σοβαρή απειλή για την επιτυχία και την ευτυχία τους. Ψάχνουν, συνεχώς για την αλλαγή ενώ προετοιμάζουν καλά ένα σχέδιο δράσης σε περίπτωση που προκύψουν αυτές οι αλλαγές.

3. Ξέρουν τα δυνατά και τα αδύναμα σημεία τους

Οι συναισθηματικά έξυπνοι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν μόνο τα συναισθήματα. Γνωρίζουν πολύ καλά τι είναι καλό και τι είναι κακό. γνωρίζουν καλά τα πλεονεκτήματά τους και ξέρουν πώς να τα υποστηρίζουν, ενώ ταυτόχρονα δεν αφήνουν τις αδυναμίες τους και τα μειονεκτήματά τους να τους «κρατήσουν πίσω».

4. Δύσκολα προσβάλλονται

Αν γνωρίζετε πολύ καλά τον εαυτό σας και τα πλεονεκτήματά σας, τότε είναι πολύ δύσκολο για κάποιον, να καταφέρει να σας προσβάλει. Οι συναισθηματικά έξυπνοι άνθρωποι έχουν αυτοπεποίθηση και είναι «ανοιχτόμυαλοι», γεγονός που τους κάνει πιο σίγουρους για τον εαυτό τους.

5. Γνωρίζουν πώς να πουν «όχι»

Οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι αποφεύγουν να δρουν παρορμητικά.

Έρευνα έδειξε ότι όσο μεγαλύτερη δυσκολία έχει κάποιος να πει «όχι», τόσο πιο πιθανό είναι να αισθανθεί άγχος, εξάντληση μέχρι και κατάθλιψη.

Το «όχι» είναι μια μεγάλη πρόκληση για πολλούς ανθρώπους. Το «όχι» είναι μια ισχυρή λέξη που δεν πρέπει να φοβάστε να χειριστείτε. Οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι, όταν έρθει η ώρα να αρνηθούν, αποφεύγουν φράσεις όπως «Δεν νομίζω ότι μπορώ» ή «Δεν είμαι βέβαιος».

6. Δίνουν και δεν περιμένουν τίποτα σε αντάλλαγμα

Όταν κάποιος σας δίνει κάτι αυθόρμητα, χωρίς να περιμένει τίποτα σε αντάλλαγμα, αυτό, πάντα, αφήνει μια πολύ καλή εντύπωση. Για παράδειγμα, μπορεί να έχετε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση με κάποιον για ένα βιβλίο και όταν θα τον δείτε ξανά ένα μήνα αργότερα, θα εμφανιστεί με το βιβλίο στο χέρι. Οι συναισθηματικά έξυπνοι άνθρωποι δημιουργούν ισχυρές σχέσεις επειδή σκέφτονται συνεχώς τους άλλους.

7. Δεν κρατάνε κακιές

Τα αρνητικά συναισθήματα που προκύπτουν από την ύπαρξη μιας μνησικακίας δημιουργεί στην πραγματικότητα στρες και άγχος. Έτσι κρατώντας κακία σ' άλλους, στην πραγματικότητα σημαίνει ότι κρατάτε το άγχος και το στρες μέσα σας και οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι ξέρουν πολύ καλά πως να το αποφύγουν, με όποιο κόστος.

8. Δεν αναζητάνε την τελειότητα

Οι συναισθηματικά ευφείς άνθρωποι δε θα θέσουν ποτέ ως αρχικό τους στόχο την τελειότητα, επειδή γνωρίζουν ότι δεν υπάρχει. Τα ανθρώπινα όντα, από τη φύση μας, είμαστε γεννημένοι για να κάνουμε λάθη. Όταν η τελειότητα είναι ο στόχος σας, τότε η πρώτη αποτυχία μπορεί να είναι ικανή να σας κάνει να παραιτηθείτε ή να μειώσετε την προσπάθειά σας.

Χαρακτηριστικά των συναισθηματικά ανώριμων ανθρώπων

Υπάρχουν πολλοί μύθοι γύρω από τα θέματα της ωριμότητας και της ανωριμότητας. Ο καθένας από εμάς είναι τόσο μοναδικός και έχει ένα μείγμα από διάφορες ποιότητες. Είμαστε τόσο ανίδεοι όσο και σοφοί, αφελείς και συνειδητοί, και όλα ταυτόχρονα θα μπορούσαμε να ορίσουμε τη συναισθηματική ανωριμότητα ως μια κατάσταση όπου ένα άτομο δεν έχει εγκαταλείψει τις επιθυμίες ή τις φαντασιώσεις των παιδικών του χρόνων.

Η συναισθηματική ωριμότητα θα μπορούσε να οριστεί ως μια κατάσταση συναισθηματικής δύναμης και αυτοέλεγχου που οδηγεί σε ρεαλιστική και ισορροπημένη συμπεριφορά. Ενώ στην ανωριμότητα ένα σημαντικό χαρακτηριστικό, είναι η «αποφυγή» της πραγματικότητας

Παρακάτω, θα δούμε μια λίστα με πέντε χαρακτηριστικά των συναισθηματικά ανώριμων ατόμων:

1. Τα συναισθηματικά ανώριμα άτομα είναι εγωκεντρικά

Καθώς μεγαλώνουμε καταλαβαίνουμε και νιώθουμε ότι ο κόσμος δεν περιστρέφεται γύρω μας. Ένα μωρό, δεν καταλαβαίνει αυτό το γεγονός. Γι' αυτό κλαίει για φαγητό στις 2πμ και δεν νοιάζεται αν ξυπνήσει τους γονείς του. Καθώς μεγαλώνει, μαθαίνει ότι δεν πρόκειται πάντα να παίρνει ό, τι θέλει. Μαθαίνει επίσης ότι υπάρχουν άλλοι άνθρωποι, με τις δικές τους ανάγκες.

Η ωρίμανση περιλαμβάνει την απελευθέρωση από τις αλυσίδες του εγώ μας. Αυτό σημαίνει ότι χάνουμε την ψευδαίσθηση του ιδανικού κόσμου, που ζει ένα μωρό. Ένα μωρό πιστεύει ότι οι ανάγκες και οι επιθυμίες ικανοποιούνται μόνο με το κλάμα. Σιγά-σιγά αποκτούμε κατανόηση, και αυτό ανοίγει ένα εντελώς νέο και όμορφο κόσμο. Αρχίζει η πε-

Η ΟΡΙΜΟΤΗΤΑ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΑΝ
ΑΡΧΙΖΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΗΣΧΟΥΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ, ΠΑΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ.
-Albert Einstein-

ριπέτεια της εξερεύνησης των κόσμων των άλλων. Μαθαίνουμε πώς να διατηρούμε το εγώ μας, ενώ έχουμε ενσυναίσθηση και για τους άλλους.

2. Τα συναισθηματικά ανώριμα άτομα έχουν πρόβλημα με τη δέσμευση

Ένα αδιαμφισβήτητο σημάδι της ανωριμότητας είναι η δυσκολία στη δέσμευση. Τα παιδιά δυσκολεύονται να αντέξουν τη ματαιώση. Καθώς ωριμάζουμε, μαθαίνουμε ότι οι θυσίες και οι περιορισμοί είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων μας. Μαθαίνουμε επίσης ότι η δέσμευση σε έναν στόχο ή ακόμη και σε ένα άτομο δεν περιορίζει την ελευθερία μας. Ένας συναισθηματικά ώριμος άνθρωπος ξέρει, ότι όλα είναι μέσα στη ζωή. Η χαρά και η λύπη, η επιτυχία και η αποτυχία. Σε μια σχέση ή σε μια εργασία θα έχουμε καλές και κακές στιγμές. Δεν χρειάζεται να φεύγουμε, όταν αρχίζουν οι δυσκολίες. Επίσης ίσως να χρειάζεται να μειώσουμε τις προσδοκίες και να βάζουμε πιο ρεαλιστικούς στόχους.

3. Τα συναισθηματικά ανώριμα άτομα έχουν την τάση να κατηγορούν τους άλλους

Τα συναισθηματικά ανώριμα άτομα κατηγορούν τους άλλους για ότι τους συμβαίνει. Νομίζουν ότι οι άλλοι τους ελέγχουν και έχουν την αίσθηση ότι ενεργούν, χωρίς τη δική τους ελεύθερη βούληση. Δεν ενδιαφέρονται για τη ζημιά που κάνουν. Αντίθετα, νοιάζονται μόνο για την τιμωρία που μπορεί να υπο-

στούν. Μεγαλώνοντας η ωρίμανση σημαίνει την κατανόηση ότι είμαστε το μόνο άτομο που είναι υπεύθυνο, για ότι ζούμε. Μαθαίνουμε να αναγνωρίζουμε τα λάθη μας και μαθαίνουμε από αυτά. Γνωρίζοντας πώς να ζητήσουμε συγχώρεση όταν χρειαζόμαστε.

4. Συναισθηματικά ανώριμα άτομα έχουν εξαρτημένες σχέσεις

Τα ανώριμα άτομα, έχουν τους άλλους στη ζωή τους για ένα σκοπό, την αγάπη και την επιβεβαίωση. Με άλλα λόγια, χρησιμοποιούν τους άλλους για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Επομένως, έχουν την τάση να έχουν πολύ εξαρτημένες σχέσεις. Η αυτονομία είναι απαραίτητη για σχέσεις που βασίζονται στην ελευθερία. Ωστόσο, η έννοια της αυτονομίας δεν είναι ξεκάθαρη για τα ανώριμα άτομα.

Μπορεί να πιστεύουν ότι με το να κάνουν ότι θέλουν, γίνονται αυτόνομοι. Αλλά όταν έρθει η ώρα να αναλάβουν την ευθύνη, για τις πράξεις τους. Χρειάζονται τους άλλους για να μοιραστούν ή να ελαφρύνουν την ευθύνη.

5. Οι συναισθηματικά ανώριμοι άνθρωποι είναι ανεύθυνοι με τα χρήματα

Η παρορμητικότητα είναι ένα από τα πιο αισθητά συναισθηματικά χαρακτηριστικά των ανώριμων ανθρώπων. Πολλές φορές, αυτή η παρορμητικότητα εκφράζεται στο πώς διαχειρίζονται τους πόρους τους, όπως τα χρήματα. Έτσι, επειδή ενδιαφέρονται μόνο για την ικανοποίηση των επιθυμιών τους, και όσο το δυνατόν γρηγορότερα, δεν διστάζουν να αγοράσουν πράγματα που δεν χρειάζονται, με χρήματα που δεν έχουν. Μερικές φορές αναλαμβάνουν τρελούς οικονομικούς κινδύνους. Δεν αξιολογούν αντικειμενικά τις επενδύσεις και δυσκολεύονται να κάνουν μακροπρόθεσμες προβλέψεις.

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΣ

ΤΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΦΑΣΣΑ
ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο αυτοέλεγχος ή αλλιώς η ικανότητα να υποτάσσουμε τις παρορμήσεις, τα συναισθήματα και την συμπεριφορά μας βρίσκεται στον προμετωπιαίο φλοιό, ο οποίος είναι σημαντικά μεγαλύτερος στους ανθρώπους από ότι στα θηλαστικά με παρόμοιους εγκεφάλους.

Χάρη στον προμετωπιαίο φλοιό, έχουμε την δυνατότητα να κάνουμε σχέδια, να αξιολογούμε τις καταστάσεις και να αποφεύγουμε ενέργειες τις οποίες θα τις μετανιώσουμε αργότερα. Έτσι δεν αντιδρούμε αμέσως σε όλα τα ερεθίσματα που λαμβάνουμε.

Η ικανότητα να ελέγχουμε τον εαυτό μας, συνήθως αποκαλείται και ως δύναμη της θέλησης. Η δύναμη της θέλησης είναι αυτή που μας επιτρέπει να εστιάσουμε την προσοχή μας εκεί που θέλουμε. Μια από τις πιο διάσημες έρευνες σχετικά με τον αυτοέλεγχο, είναι γνωστή ως "το τεστ με τα ζαχαρωτά". Σε αυτή την έρευνα βρέθηκε πως τα παιδιά τα οποία κατάφεραν να αντισταθούν να φάνε ένα ζαχαρωτό, ώστε να ανταμειφθούν με δύο ζαχαρωτά στην συνέχεια, είχαν μεγαλύτερη επιτυχία στο σχολείο από τα παιδιά τα οποία έφαγαν το ζαχαρωτό αμέσως και δεν μπόρεσαν να αντισταθούν. Τα αποτελέσματα της έρευνας απέδειξαν ότι ο αυτοέλεγχος είναι μια ικανότητα η οποία επηρεάζει πάρα πολλούς τομείς της ζωής μας. Επίσης έχει αποδειχθεί πως η ικανότητα του αυτοελέγχου αλλάζει σημαντικά κατά την διάρκεια της ζωής μας και μπορεί να βελτιωθεί μέσω της εξάσκησης.

Κάποιοι είμαστε εθισμένοι στα ναρκωτικά, κάποιοι στο φαγητό, κάποιοι απλά είμαστε εθισμένοι στα social media. Όλοι έχουμε κάποιο κομμάτι στην ζωή μας στο οποίο θα θέλαμε να ασκήσουμε περισσότερο αυτοέλεγχο. Πώς μπορούμε όμως να βελτιώσουμε την ικανότητα του αυτοελέγχου;

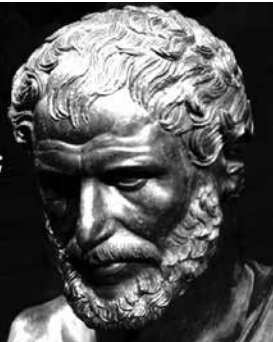
Χρησιμοποιώντας την δύναμη της επιβράβευσης, των ρουτινών και της ικανότητας να βρισκόμαστε στο παρόν, μπορούν να μας βοηθήσουν να αναπτύξουμε καλύτερες συνήθειες και να προσαρμόζουμε την συμπεριφορά μας για να πετυχαίνουμε τους στόχους μας.

Η βελτίωση του αυτοελέγχου

Η διαμόρφωση του χαρακτήρα σου γίνεται από τις επιλογές σου, μέρα με τη μέρα.

Ποια είναι τα ενδιαφέροντά σου;
Ποιες είναι οι σκέψεις σου;
Ποιες είναι οι πράξεις σου;
Αυτό θα γίνει.

Ηράκλειτος



δεν είναι πάντα εύκολη, αλλά τα οφέλη της μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την υγεία μας, την απόδοσή μας και την ποιότητα της ζωής μας. Ο αυτοέλεγχος σου είναι στο χέρι σου.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟ

Ο αυτοέλεγχος έχει μεγάλη σημασία στην κοινωνία που ζούμε, εξασφαλίζει τις ήμερες σχέσεις μας με τους άλλους, αλλά και εσωτερική ηρεμία. Ένας άνθρωπος με αυτοέλεγχο είναι πιο ήρεμος, πιο αποτελεσματικός, μπορεί να παίρνει πιο σωστές αποφάσεις και να λειτουργεί πιο θετικά, είτε στην οικογένεια, είτε στη δουλειά του.

Αντίθετα, άνθρωποι στους οποίους κυριαρχεί ο παρορμητισμός και οι εκρήξεις συναισθημάτων, ειδικά των αρνητικών, όπως θυμός, οργή κτλ. έχουν γενικότερα αρνητική στάση στη ζωή και δημιουργούν εντάσεις στις σχέσεις τους με τους άλλους, ενώ συχνά έχουν προβλήματα στις προσωπικές τους σχέσεις και γίνονται λιγότερο σεβαστοί στο επαγγελματικό τους περιβάλλον.

Σίγουρα προτιμάς να ανήκεις σε αυτούς που μπορούν να προλάβουν τις εκρήξεις τους, που καταφέρνουν να μην εκτεθούν από εκρήξεις θυμού, υστερίες, υπερβολές και εντάσεις, αλλά δείχνουν μια προσωπικότητα με αυτοσυγκράτηση, ηρεμία, σταθερότητα, θετική στάση και που εμπνέει εμπιστοσύνη και σεβασμό.

Εάν είναι κάτι που οι συνθήκες ή ο τρόπος που μεγάλωσες δεν σου έμαθαν αρκετά ή εάν το περιβάλλον σου ήταν ανεκτικό σε αυθόρμητες ή υπερβολικές παρορμητικές αντιδράσεις, π.χ. ανεκτικοί γονείς, χαλαρό πλαίσιο από τους δασκάλους κτλ. ή εάν είχες μια αντίδραση σε αυτό, θα χρειαστεί να ξεκινήσεις τώρα να το μαθαίνεις, αφού έχεις πια ως ενήλικας καταλάβει πως ο αυτοέλεγχος είναι απαραίτητος αλλά και πολύτιμος.

ΠΩΣ ΝΑ ΔΟΥΛΕΨΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΜΗ ΣΤΙΓΜΗ

Σκέψου σε ποιες περιστάσεις χάνεις εύκολα την ψυχραιμία και τον αυτοέλεγχό σου. Είναι κάτι που επαναλαμβάνεται και δείχνει πως είσαι πιο ευερέθιστος; Π.χ. αντιδράς άσχημα όταν κάποιος υπονοήσει κάτι για σένα ή όταν νιώσεις κάποια συγκεκριμένη συμπεριφορά; Όταν ακούσεις συγκεκριμένες λέξεις ή χαρακτηρισμούς;

Σκέψου αν υπάρχουν κάποιοι συγκεκριμένοι άνθρωποι που σε κάνουν να χάνεις την ψυχραιμία σου. Σκέψου εάν είσαι πιο επιρρεπής στο να χάνεις τον αυτοέλεγχο κάποιες συγκεκριμένες ώρες της ημέρας ή της εβδομάδας ή σε κάποιους συγκεκριμένους χώρους. Αν παρατήρησες π.χ. πως έχεις μειωμένο αυτοέλεγχο το πρωί πριν τον καφέ σου, να είσαι ιδιαίτερα προσεκτικός αφού ξέρεις πως είναι η «αδύνατη» στιγμή σου. Έχε το νου σου και κατέβασε τους τόνους σε κάθε επικοινωνία. Αν παρατήρησες ότι κάποιοι άνθρωποι λειτουργούν άσχημα για σένα, π.χ. ένας συνάδελφος που σε αντιπαθεί και στο δείχνει ή προσπαθεί και να σε εκνευρίσει, να είσαι πολύ προετοιμασμένος και να μην πέφτεις στην «παγίδα».

Όταν σε κάποια περίσταση ενώ προσπάθησες, δεν είχες το αποτέλεσμα που ήθελες και τα πράγματα ξέφυγαν, αργότερα που θα είσαι ήρεμος κάνε μια αυτοκριτική και προσπάθησε να αναλύσεις την κατάσταση. Πώς εξελίχθηκε; Ποια ήταν η κρίσιμη στιγμή που χάθηκε ο αυτοέλεγχος; Τι θα μπορούσες να κάνεις την επόμενη φορά; Μάθε από τα λάθη σου και μην τιμωρείς τον εαυτό σου. Αντίθετα, επιβράβευσέ την προσπάθεια και νιώσε καλά αφού προσπαθείς.

Όσο πιο συνειδητή είναι η προσπάθειά σου για αυτοέλεγχο, τόσο περισσότερο θα βελτιώνεσαι συνεχώς, μέχρι που κάποιες συμπεριφορές σου θα είναι πια φυσικές και θα πετυχαίνεις χωρίς πολλή προσπάθεια!

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Ηθική νοημοσύνη είναι η ικανότητα να ξεχωρίζουμε το καλό από το κακό, αλλά και να σεβόμαστε τις αξίες των άλλων. Σε παλιότερες εποχές ήταν κάτι αυτονόητο για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, σήμερα όμως έχει γίνει κάτι που πρέπει να «χτιστεί» και να διδαχτεί από τους γονείς στα παιδιά. Αν και ως γνωστό, τα παιδιά δε μαθαίνουν από συμβουλές, αλλά από το παράδειγμά μας...

Στις μέρες μας, ίσως το λιγότερο γνωστό είδος νοημοσύνης είναι η λεγόμενη ηθική νοημοσύνη. Πρόκειται για το είδος εκείνο της εξυπνάδας που συνδυάζει τη δύναμη του χαρακτήρα με την ορθή κρίση, δυο προσόντα που συνήθως απαξιώνουμε γιατί δεν τα θεωρούμε και τόσο σημαντικά. Είναι η αρετή που μας μαθαίνει να κάνουμε όλα αυτά που οφείλουμε και όχι αυτά που μας αρέσει να κάνουμε.

Τα παιδιά χρειάζονται κάτι περισσότερο από επιτυχία στις σπουδές τους και από την ικανότητα να τα πηγαίνουν καλά με τους άλλους για μια ικανοποιητική ζωή. Χρειάζονται συνείδηση, δηλαδή την ικανότητα να ερμηνεύουν αυτά που νιώθουν και να είναι σίγουρα γι' αυτά που ξέρουν.

Τα παιδιά με αναπτυγμένη την ηθική νοημοσύνη βιώνουν συναισθηματική ασφάλεια επειδή εμπιστεύονται την εσωτερική αίσθηση που διαθέτουν για να διακρίνουν το σωστό από το λάθος, το καλό από το κακό. Αυτό είναι που τα βοηθάει να αισθάνονται ισχυρούς δεσμούς με τους άλλους ανθρώπους, όπως με την οικογένεια, τους φίλους ή τους συμμαθητές τους.

Οι 7 βασικές αρετές της ηθικής νοημοσύνης

Ενσυναίσθηση: Είναι η ικανότητα να μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα συναισθήματα και τις ανάγκες των άλλων. Για να την αποκτήσει το παιδί θα πρέπει να το βοηθήσουμε να καλλιεργήσει την ευαισθησία του, να εμπλουτίσει το λεξιλόγιό του, αλλά και να του δείξουμε τον τρόπο να αναγνωρίζει τα συναισθήματα των άλλων.

Συνείδηση: Είναι η ικανότητα να αναγνωρίζεις το σωστό και να μπορείς να το κάνεις. Πρέπει να δημιουργήσουμε τις συνθήκες για ηθική ανάπτυξη στην οικογένεια, να διδάξουμε στο παιδί να ξεχωρίζει το καλό από το κακό και να ενισχύσουμε την ηθική του ανάπτυξη (να βοηθάει, για παράδειγμα, όσους έχουν ανάγκη).

Αυτοέλεγχος: Είναι η ικανότητα να ελέγχουμε τις σκέψεις και τις πράξεις μας και να λειτουργούμε με τον τρόπο που έχουμε μάθει πως είναι ο σωστός. Καλό είναι να διδάξουμε ως προτεραιότητα την αρετή της αυτοπειθαρχίας. Επίσης, να μάθουμε στο παιδί να θέτει στόχους και να βάζει τα δυνατά του για να τους πραγματοποιήσει.

Σεβασμός: Είναι το να δείχνεις πως εκτιμάς τους άλλους φροντίζοντάς τους, αλλά και μιλώντας τους με πολιτισμένο τρόπο. Για να βοηθήσουμε το παιδί, θα πρέπει να του διδάξουμε το σεβασμό αφού πρώτα το... σεβαστούμε. Πρέπει επίσης να του μάθουμε την αρετή της ευγένειας, δίνοντας έμφαση στους καλούς τρόπους. Είναι ένα εφόδιο που θα έχει για όλη του τη ζωή.

Καλοσύνη: Το να νοιάζεσαι για την ευημερία και τα αισθήματα των άλλων. Διδάσκοντας στα παιδιά την αξία της καλοσύνης, αλλά και μαθαίνοντάς τα να επαναστατούν στη φτώχεια και στη μιζέρια, τα εισάγουμε στη δύσκολη αξία της καλοσύνης.

Τα 4 χαρίσματα που πρέπει να έχεις για να παντρευτείς

Η συντροφικότητα θέλει τον τρόπο της. Κανείς δεν γεννιέται με αυτό το χαρακτηριστικό ανεπτυγμένο στον απόλυτο βαθμό. Γι' αυτό και οι παλιοί επιμένουν ότι ο γάμος θέλει μια συνεχή προσπάθεια και από τους δυο συμμετέχοντες.

Για να μην αγχωθείτε όμως οι «ελεύθερες» – γιατί ο γάμος πάνω από όλα πρέπει να παραπέμψει σε κάτι ευχάριστο και όχι σε σκληρή δοκιμασία – σας παραθέτουμε 4 βασικές ιδιότητες που θα πρέπει να αναπτύξετε για να γίνετε περιζήτητη νυφούλα και τελικά πανευτυχής σύζυγος.

1. Συναισθηματικός αυτοέλεγχος. Σαν παιδιά, είχαμε το άλλοθι της συναισθηματικής ελευθερίας. Και κλαίγαμε γοερά και γελάγαμε τρανταχτά και φωνάζαμε ενοχλητικά. Ωσάν ενήλικες αυτά ξεχάστε τα. Αρχίστε να

πιθασεύετε τις έντονες αντιδράσεις σας – φωνές, χειρονομίες, κλάμα...- γιατί οι συχνές εντάσεις μόνο κούραση προκαλούν και τελικά απομάκρυνση του ζευγαριού. Επιπλέον, μιας και μιλάμε για γάμο άρα και οικογένεια θα πρέπει η συμπεριφορά σας να αποτελέσει σωστό πρότυπο για τα παιδιά σας και ουχί παράδειγμα προς αποφυγήν.

2. Διάθεση για επικοινωνία. Η συζήτηση δεν λαμβάνεται ως διάθεση επικοινωνίας αν δεν πραγματοποιείται με υγιές τρόπο. Τουτέστιν, δεν ξεκινάμε καμία κουβέντα όταν ο άλλος είναι κουρασμένος ή ήδη εκνευρισμένος και ποτέ με προθέσεις τσακωμού, αντιπαράθεσης, ειρωνείας (αγαπημένο γυναικείο χαρακτηριστικό) και ανταγωνιστικότητας. Ακούμε προσεκτικά αυτό που ο καλός μας θέλει να μας πει και απαντάμε ακριβώς πάνω σε αυτό

και ό,τι άσχετο γυροφέρνει στο μυαλό μας. Προσπαθήστε – πολύ αν χρειαστεί, είναι ιερός ο σκοπός – να μπαίνετε και λίγο στην θέση του ή τελοσπάντων να του δίνετε έστω και ένα μικρό δικίο. Ξεκινήστε, ας πούμε, λέγοντας «καταλαβαίνω απόλυτα αυτό που λες, αλλά...» ή «δεν διαφωνώ απόλυτα με αυτό που λες, αλλά...». Κάπως να τον καλοπιάσετε για να ακούσει κι εκείνος πιο γλυκά αυτό που θα του πείτε. Αν πάλι η κουβέντα δεν πάει πουθενά, μην το ζορίζετε. Αφήστε το και επανέλθετε κάποια άλλη στιγμή που θα είστε κι οι δυο πιο θετικοί.

3. Θετική σκέψη. Χαμογελάστε, επιβραβεύστε, θαυμάστε, δείξτε τρυφερότητα. Όποια θετική συμπεριφορά απέναντι στον σύντροφο σας, μόνο θετικό κλίμα μπορεί να δημιουργήσει. Σκεφτείτε πόσο σημαντικός εί-

ναι ο παράγοντας «εγωισμός» για τον άνδρα. Όσο του τον τώνεται, τόσο πιο δοτικός, ευχάριστος και δεκτικός γίνεται. Άρα και εσείς ακόμη πιο ευτυχισμένη.

4. Ανωτερότητα. Επειδή οι καυγάδες είναι αδύνατον να εκλείψουν – συμβαίνουν και στις καλύτερες οικογένειες – θα πρέπει να μάθετε και πώς να τους προσπερνάτε, αφήνοντας πίσω εγωισμούς και πείσματα. Το να συνεχίζονται επί μέρες τα μούτρα και οι μπηχτές δεν βοηθάει ούτε τη δική σας διάθεση ούτε και την ευτυχία του γάμου σας. Αν ακόμη κάτι σας προβληματίζει, ξανασυζητήστε το θέμα με ηρεμία. Και μια συμβουλή των γιαγιάδων μας: μην εγκαταλείπετε το συζυγικό κρεβάτι. Εκεί μπορούν να λυθούν τα πάντα με τον καλύτερο τρόπο.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 4

Ανάμεσα στις υπηρεσίες που προσφέρουν είναι οι καταθέσεις, χορηγήσεις δανείων, έκδοση εγγυητικών επιστολών, εμβάσματα εξωτερικού-εσωτερικού κτλ. και έχουν ειδικά σχεδιασμένα προϊόντα τα οποία απευθύνονται σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Τα κυριότερα είδη των τραπεζών που λειτουργούν σήμερα είναι:

- Οι Κεντρικές Τράπεζες, οι οποίες ελέγχουν συνήθως τη νομισματική πολιτική και μπορούν να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Έχουν τον έλεγχο της διάθεσης χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η Τράπεζα

της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

- Οι Εμπορικές Τράπεζες. Ο όρος χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να τη διακρίνει από μια τράπεζα επενδύσεων. Μιας και αυτές οι δύο δεν είναι πλέον υποχρεωτικό να λειτουργούν κάτω από χωριστή ιδιοκτησία, ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο «εμπορική τράπεζα» για να αναφερθούν σε μια τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται κυρίως με εταιρίες ή μεγάλες επιχειρήσεις.

- Οι Τράπεζες κοινοτικής ανάπτυξης, οι οποίες παρέχουν οικονομικές υπηρεσίες και πίστωση σε μη ανεπτυγμένες αγορές ή πληθυσμούς.

- Οι Επενδυτικές Τράπεζες, οι οποίες δίνουν εγ-

γητικές επιστολές για πώληση μετοχών και χρεογράφων συμβουλευούν για τις συγχωνεύσεις.

- Τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια, τα οποία είναι ταμιευτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα.

- Το Private Banking, το οποίο ασχολείται με λογαριασμούς μεγάλων πελατών.

- Το Corporate Banking, το οποίο έχει ως αντικείμενο τα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν κυρίως επιχειρήσεις και εταιρίες.

- Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες, οι οποίες αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού κυρίως χαρακτήρα, με κύριο σκοπό την ενίσχυση των τοπικών συμφερόντων.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΣΚΟΥΛΑ 2 ΡΕΘΥΜΝΟ, ΤΗΛ: 2831035042, ΦΑΞ: 2831023392,
E-MAIL: k.kainotomia@gmail.com SITE: www.koinonikikainotomia.gr
FACEBOOK: Κοινωνική Καινοτομία <https://www.facebook.com/k.kainotomia/>.

Η έκδοση της εφημερίδας «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» δίνει το χρονικό περιθώριο στους αναγνώστες της, να στείλουν τις κοινωνικές καινοτόμες προτάσεις τους, στην εφημερίδα στο φαξ 2831023392 ή στο e-mail: k.kainotomia@gmail.com

Οι προτάσεις αυτές θα παρουσιάζονται είτε ως άρθρο, είτε ως μέρος των διαλόγων, στα επόμενα φύλλα.

Για τον σκοπό αυτό σε κάθε έκδοση, θα αναγράφονται τα θέματα που θα συζητηθούν στην επόμενη έκδοση της 31/7/2017. Τα θέματα αυτά είναι:

1. ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
2. ΚΡΑΤΟΣ	>> >>
3. ΑΓΟΡΑ	>> >>
4. ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟ	>> >>
5. ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ	ΑΡΘΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ
6. ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ:	>> >>
7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ:	>> >>
8. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ:	>> >>

Η εφημερίδα «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» κυκλοφορεί σε συγκεκριμένα σημεία πώλησης στην ΚΡΗΤΗ. Τα σημεία αυτά αναγράφονται στην ιστοσελίδα. www.koinonikikainotomia.gr, στην οποία αναρτώνται αναλυτικά όλες οι εκδόσεις της εφημερίδας

Το αντίτιμο για την εφημερίδα είναι προαιρετικό. Στα σημεία πώλησης οι εφημερίδες διατίθενται σε ιδιαίτερο σταντ πάνω στο οποίο υπάρχει «κουμπάρας» στον οποίο ο αναγνώστης προαιρετικά εισφέρει την οικονομική βοήθεια του, για την συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας. Η οικονομική διαχείριση της εφημερίδας δημοσιεύεται σε κάθε έκδοση όπως παρακάτω.

1. ΔΑΠΑΝΕΣ: ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 6^{ου} ΕΤΟΥΣ 1450 € - ΔΙΑΝΟΜΗΣ: ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ - ΙΔΡΥΣΗΣ: 1.716€ - ΛΟΙΠΑ
2. ΕΣΟΔΑ: ΙΔΡΥΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 2.100 € - ΚΟΥΜΠΑΡΑ: 1400 €
3. Εισφορές εκτός από τους κουμπάρδες δεν γίνονται δεκτές.

Την εφημερίδα διαχειρίζεται η Μη Κερδοσκοπική εταιρεία «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» με έδρα Σκουλά 2, Ρέθυμνο, τηλ 2831035042, φαξ 2831023392. Υπεύθυνος: κ. Δημήτρης Ηλιάκης, e-mail: demeliakis@gmail.com, τηλ: 6974322338, facebook: Κοινωνική Καινοτομία, <https://www.facebook.com/k.kainotomia/>.

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΤΥΠΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

- ΚΤΕΛ Χανίων - Ρεθύμνου
- Χανιά, καφετέρια ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ οδός: Χατζ. Νταλιάνη 40. κ Σπύρος Ανδρουλάκης. τηλ 6973350988
- Χανιά Πολυχώρος ΜΕΓΑΛΟ οδός: Γρηγορίου Ε' 69. τηλ 2821072352
- ΚΤΕΛ, Καστέλι Κισσάμου
- Καστέλι Κισσάμου, περίπτερο έναντι 1^{ου} Γυμνασίου κ. Γεώρ. Τσουρουπάκης, τηλ. 6972289878
- Παλαιόχωρα καφετέρια ΚΟΚΟΝΑΤ κ. Αντώνης Σεργινιάνης τηλ. 6971655429
- ΚΤΕΛ Παλαιόχωρας
- ΚΤΕΛ, Σταθμός Καντάνου
- Βρύσες Αποκορώνου καφετέρια LA LUNA κ. Γιάννης Κασσάκης τηλ 2825051500
- ΚΤΕΛ, Σταθμός Βρύσες Αποκορώνου

ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

- Ρέθυμνο: Κέντρο Τύπου Μοάτσου. κ. Χαρίση Ελευθερία τηλ. 2831025935
- Ρέθυμνο: Βιβλίο Τύπος, Ηγούμενου Γαβριήλ 137
- ΚΤΕΛ Ρεθύμνου - Χανίων - Ηρακλείου
- Ανώγεια super market ΑΡΙΑΔΝΗ κ. Τάσος Σταυρακάκης
- Ανώγεια super market ΑΡΙΑΔΝΗ, κ. Μπάμπης Δραμουντάνης
- Ανώγεια Οικία Μουσείο Νίκου Ξυλούρη
- Σίσραχα, Καφεενείο κ. Κλάδου
- Πέραμα, καφετέρια REVANS, τηλ 2834023319
- Σπήλι, super market, Σταύρος Μπριλάκης
- Πλακιάς, super market, Κώστας Τριπολιτάκης, τηλ. 6972186997
- Πλακιάς, super market, SYNKA
- Κάνεβος, super market Μαρία Ηλιάκη - Κουρμούλη

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

- Ηράκλειο Δισκοπολείο Αεράκης τηλ. 6980976609 (Πλατεία Κοραή)
- Ηράκλειο Κέντρο Τύπου κ. Βαγγελιώ Κουτάντη τηλ. 2810231090
- ΚΤΕΛ Ηρακλείου - Ρεθύμνου - Λασιθίου
- Καφετέρια ΚΤΕΛ Μοίρες Ηρακλείου
- Βιάννος καφέ ΑΔΑΜΑΚΗΣ κ. Ειρήνη κ υιός Πετράκης τηλ 2895022249

ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

- Ιεράπετρα - Σταθμός ΚΤΕΛ
- Άγιος Νικόλαος καφετέρια Αστέρια λιμάνι Αγ. Νικολάου κ. Μιχ. Σγουρός τηλ. 6944714853
- Άγιος Νικόλαος - Σταθμός ΚΤΕΛ Αγίου Νικολάου
- Σητεία - Σταθμός ΚΤΕΛ Λασιθίου